

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Лабораторія краєзнавчих атласів
Бібліотека

**Федір Васильович Зузук:
науковець і викладач**

Біобібліографічний покажчик

Редакційно-видавничий відділ
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
Луцьк – 2010

УДК 016:91(092)
ББК 91.9:26.8д
З-93

*Рекомендовано вченою радою Волинського національного університету
імені Лесі Українки (протокол № 8 від 26.02.2010 р.)*

З-93 Федір Васильович Зузук : біобібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; уклад. : З. К. Карпюк, О. Л. Димшиць, Л. П. Бондар, О. В. Антипюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 65 с.

Пропоноване видання основні основні етапи життя, наукової та громадської діяльності професора кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки Федора Васильовича Зузука.

У покажчику подано перелік робіт ученого. Монографічний та аналітичний бібліографічні описи документів подаються в хронології, а в межах кожного року – в алфавітному порядку авторів чи назв документів.

Бібліографічний опис видань подається згідно з ДСТУ ГОСТу 7.1:2006 “Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления”.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 016:91(092)
ББК 91.9:26.8д

© Карпюк З. К., Димшиць О. Л., Бондар Л. П.,
Антипюк О. В. (укладання), 2010
© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2010

ЗМІСТ

Вітання до 70-річчя з дня народження.....	5
Основні дати життя та діяльності.....	8
Бібліографія друкованих праць Федора Васильовича Зузука	11
Алфавітний покажчик назв праць Зузука Ф. В.	32
Іменний покажчик	39
Рецензії на монографію Ф. В. Зузука “Мінералогія уролітів”.....	40
Константа Федора Зузука (З. Пахолок).....	49
Біографічна стаття з “Енциклопедії Сучасної України”	53
Життєвий шлях у світлинах	54

До 70-річчя з дня народження

Він має все: від сонця і землі – життєдайну силу, від праці – щастя, від людей – повагу !

70

Федір Васильович Зузук,
професор кафедри географії географічного факультету
Волинського національного університету
імені Лесі Українки,
доктор геологічних наук

Працює Зузук Ф. В. у ВНУ імені Лесі Українки з лютого 1977 р. За роки виробничої, науково-педагогічної та громадської діяльності ніколи не зраджує своїм принципам – професійним і загальнолюдським, постійно дбає про підвищення професійного рівня. Скрізь, де б не працював Федір Васильович, він фахівець з великої літери, людина справедлива і вимоглива до себе та студентів. Він сміло передає молоді набуті знання та досвід і завжди не втрачає бадьорості та оптимізму. Його кредо – ніколи не задовольнятися набутим, завжди бути в пошуку нового і цікавого, служити прикладом іншим. Федір Васильович впевнений сам і переконує інших, що успіх приносить лише самовіддана праця.

Учні Зузука Ф. В. працюють в Україні та за її межами на різних посадах.

*Шановний
Федоре Васильовичу!*

День народження – це свято особливе. Є в ньому і радість сімейного торжества, і легкий, світлий смуток споминів про юні літа, й підсумок певного життєвого етапу. В такі моменти замислюєшся: а що ж, власне, зроблено за цей період?

А зроблено чимало. Знаний серед широких кіл громадськості як людина активної вдачі, небайдужого серця, потужної працьовитості, Ви належали до того покоління, якому нелегко було утверджуватися в житті і науці. Та наполеглива праця, невпинне самовдосконалення як життєве кредо визначили висхідну лінію Вашого життя. Усі свої знання, уміння Ви віддаєте благородній справі освіти й розвитку науки: сотні статей, десятки монографій і посібників – з такими набутками подолано Вами черговий життєвий рубіж.

Щиро вітаючи Вас із ювілеєм, бажаємо хай і надалі Ваша доля буде осяяна Божою благодаттю, а життєва нива рясно колоситься щастям і радістю в ім'я подальших великих здобутків у нелегкій роботі задля розквіту української освіти і науки.

Ректор

З повагою

І.Я. Коцан

Шановний Федоре Васильовичу !

Щиро вітаю Вас з ювілеєм ! Зичу міцного здоров'я, щастя, миру і злагоди. Хочу подякувати Вам за лепту, яку Ви внесли у науку, бо своєю працею, творчими здобутками Ви утверджуєте ідеї та принципи державності.

Натхненної Вам праці, радості, мудрості, терпіння, добра і плідних років життя на користь нашої спільної мети – науки !

*З повагою
проректор з наукової роботи*

проф. Цьось А. В.

Шановний ювіляре !

У день Вашого 70-річного ювілею прийміть щирі і теплі поздоровлення та найкращі побажання від працівників та студентів географічного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки !

Ми знаємо Вас як яскраву, неординарну особистість, висококваліфікованого, вмілого організатора, який по праву може пишатися набутим досвідом, духовним та інтелектуальним потенціалом, успіхами та досягненнями. Завдяки наполегливій, творчій роботі, компетентності, високому професіоналізму, відповідальному відношенню до реалізації наукових завдань на посаді завідувача кафедри географії Ви здобули шану та повагу як в колективі факультету, так і університету. Притаманні Вам багатогранний талант, людяність, відданість справі є гідним прикладом для тих, хто працює поруч з Вами. Ми пишаємося тим, що нам випала можливість працювати з Вами і досягати разом професійних висот.

Нехай доля шле Вам, шановний Федоре Васильовичу, добро і щастя, міцне здоров'я та достаток, а віра, надія та любов будуть вірними супутниками на Вашому життєвому шляху, дарують злагоду на благословенній Волинській землі. І нехай в майбутньому на Вас чекає ще багато наповнених творчими пошуками, земними радощами та величними задумами років !

*За дорученням працівників і студентів
географічного факультету,
декан географічного факультету*

Мельнійчук М. М.

Шановний Федоре Васильовичу! Кафедра географії, лабораторія краєзнавчих атласів географічного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки від щирого серця вітає Вас із ювілеєм і зичить міцного здоров'я, радості, успіхів у творчій праці та довгих років життя!

Там, де Дністер несе свої води бурхливі,
І розкинув притоки, немов рукави,
Тиха річка Бистриця назустріч нам лине,
Повернемося ми на хвилину туди.

Там ще мами лунає голос лагідний,
А в траві запашній від ніг босих сліди,
Що колись ювіляру було близьким і рідним
Буде в день цей святковий і нам дорогим.

Адже рідна земля Йому крила для злету
В прикарпатські ті ранки так щиро дала.
Блудним сином його нарекла для планети,
Щоб шукав для людей Він тепла і добра.

Ні, Він сил не жалів, щоб у росяні ранки,
Підніматись по схилах засніжених гір.
А тепер на Волині зустрів Він світанки,
На Поліссі спинився Його кругозір.

Як в геологів всіх – одна була пристань
І задумана спільна життєва мета.
І від сонця до мрій Вам стелилася відстань,
Хоч далека – все ж рідна й свята.

Він геолог по духу, ну а вчений – за фахом,
Скільки задумів творчих в життя Він послав.
І три томи великих своїх монографій
На жертвовник науки Він гордо поклав.

Осягнув Він природу Поліського краю,
Шацький парк і озер ніжну синю красу.
Флору й фауну парку він нині вивчає,
Щоб студентам віддати науку свою.

Вечорами у стомлену працею душу
Світять очі Василька завжди.
Часом небо чорніє, часом пахне квітучо,
Але треба тепло Йому завжди нести.

Ну, а часом було, що земля випливала
З-під шляхами натомлених ніг.
Але долі ніколи Ви не здавались
Ви по-своєму бачили світ.

Хай щастить Вам в житті, хай любов і здоров'я,
Буде з Вами віднині й завжди.
Хай прийме від Вас син естафету з любов'ю,
І зуміє наміченим шляхом пройти.

До підлеглих несить мудре слово розради,
І долайте Ви все без зусиль.
Привітати сьогодні наша кафедра рада,
Ювіляре Ви наш дорогий !

Л. К. Колошко

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

ЗУЗУК Федір Васильович – доктор геологічних наук, професор, завідувач кафедри географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.

- Народився 1 березня 1940 р. у с. Сілець Тисменицького району Івано-Франківської області.

- 1957 р. – закінчив середню школу.

- 1963 р. – закінчив геологічний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка.

- 1964–1968 рр. – асистент кафедри мінералогії Івано-Франківського інституту нафти і газу.

- 1968–1971 рр. – аспірант цієї ж кафедри.

- 1972 р. – захистив кандидатську дисертацію “Форми знаходження нікелю у мінералах кори вивітрювання ультраосновних порід”.

- 1971–1975 рр. – асистент кафедри мінералогії і петрографії Івано-Франківського інституту нафти і газу.

- 1975–1977 рр. – асистент кафедри прикладної геодезії Івано-Франківського інституту нафти і газу.

- 1977–1983 рр. – старший викладач кафедри фізичної географії Луцького педагогічного інституту імені Лесі Українки.

- 1983–1988 рр. – доцент кафедри фізичної географії Луцького педагогічного інституту імені Лесі Українки.

- 1986–1988 рр. – заступник декана природничо-географічного факультету Луцького педагогічного інституту імені Лесі Українки.

- 1988–1993 рр. – доцент кафедри природничо-математичних наук факультету підготовки вчителів початкових класів Луцького педагогічного інституту імені Лесі Українки, одночасно – керівник лабораторії шкільних краєзнавчих атласів.

- 1993–1996 рр. – докторант Волинського державного університету імені Лесі Українки.

- 1996–2000 рр. – доцент кафедри природознавства Волинського державного університету імені Лесі Українки.

- 2000–2004 рр. – доцент кафедри теорії та методики початкового навчання Волинського державного університету імені Лесі Українки.
- 2004–2005 рр. – доцент кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
- 2005 р. – захист докторської дисертації “Мінералогія уролітів”.
- 2005–2009 рр. – професор кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
- 2007–2009 рр. – завідувач кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
- 2009 р. і дотепер – професор кафедри географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
- 2009 р і дотепер – завідувач кафедри географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Наукова діяльність

З 1964 р. Федір Васильович працював над темою “Мінералогія уролітів”. У 2005 р. захистив докторську дисертацію і цього ж року переведений за контрактом на посаду професора кафедри фізичної географії. Звання професора отримав у 2006 р.

Поряд із навчальним процесом Зузук Ф. В. займається науковою роботою. Основні напрями наукової діяльності – біомінералогія, шкільна картографія, кліматологія. Принагідно займається краєзнавством.

Зузук Ф. В. – автор понад 190 наукових праць із геології, фізичної географії та картографії. Він є автором тритомної в чотирьох книгах монографії “Мінералогія уролітів” (2002, 2003, 2004 рр.), а також співавтором трьох колективних монографій: “Клімат Луцка” (1988 р.), “Клімат Ужгорода” (1991 р.), “Клімат Львова” (1998 р.). Протягом семи років очолював лабораторію шкільних краєзнавчих атласів, працівники якої за цей час у співробітництві з різними науковими та виробничими установами України підготували до друку шкільні краєзнавчі атласи 13 адміністративних областей, “Навчальний атлас України”, “Атлас історії культури Волинської області”. Світ побачили шкільні краєзнавчі атласи Івано-Франківської (1990 р.), Волинської (1991 р.), Сумської

(1995 р.), Запорізької (1997 р.) та Полтавської (1998 р.) областей, атлас України, навчальний атлас України для 9 класу (1998 р.), “ Україна: навчальний атлас” (1998 р.), “Мандруймо у дивосвіт !” (атлас для наймолодших) (2000, 2003 рр.), “Атлас історії культури Волинської області” (2008 р.). Зараз є керівником навчально-наукової лабораторії краєзнавчих атласів. Ним підготовлені і видані шість збірників наукових праць “Природа Західного Полісся та прилеглих територій” (2004–2009 рр.). Він є керівником держбюджетної теми “Сучасний стан і перспективи розвитку природно-заповідного фонду Західного Полісся та формування його національно-екологічної мережі” (термін виконання – 2009–2010 рр.). Одночасно, з 2006 р. Зузук Ф. В., згідно рішення вченої ради університету, є керівником ініціативної групи нашого вузу з вивчення природи Шацького національного природного парку.

Зузук Ф. В. був ініціатором проведення десяти наукових конференцій, присвячених шкільним краєзнавчим атласам (1987 р.), 125-річчю від дня народження академіка В. І. Вернадського (1988 р.), атласу національних парків і заповідників України (1990 р.) (матеріали не опубліковані), атласу історії культури Волинської області (1991 р.), навчального атласу України (1992 р.), з проблем біомінералогії (1992 р., 2008 р.), з проблем біомінералогії і медичного картографування (1995 р.), з проблем природи Західного Полісся та прилеглих територій (2005 р.), з вивчення озер та штучних водойм України (2008 р.), регіональним аспектам, шляхам та напрямам розвитку Шацького національного природного парку (2007, 2009 рр.). Матеріали конференцій опубліковані.

Зузук Ф. В. є членом професорської ради університету; головою Волинської філії картографічного товариства; Всеукраїнської громадської організації “Спілка геологів України”; член спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій на геологічному факультеті Львівського національного університету; відповідальний редактор збірників наукових праць “Природа Західного Полісся та прилеглих територій”; входить в редакційну колегію “Наукового вісника Волинського університету імені Лесі Українки”, серія “Географічні науки”.

БІБЛІОГРАФІЯ ДРУКОВАНИХ ПРАЦЬ ФЕДОРА ВАСИЛЬОВИЧА ЗУЗУКА

1964

1. Зузук Ф. В. О некоторых особенностях пирита из сульфидных рудопроявлений Чивчинских гор / Ф. В. Зузук, О. И. Матковский // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1964. – № 19. – С. 199–203.

1969

2. Мамчур Ф. И. О корреляционной связи некоторых микроэлементов мочевых камней и питьевых вод / Ф. И. Мамчур, И. И. Эдельштейн, Ф. В. Зузук // Микроэлементы в биосфере и их применение в сельском хозяйстве и медицине Сибири и Дальнего Востока. – Улан-Удэ, 1969. – С. 235.

3. Мамчур Ф. И. Петрография органогенных (мочевых) камней, развивающихся в организме человека в условиях Прикарпатья / Ф. И. Мамчур, И. И. Эдельштейн, Ф. В. Зузук // Вопросы литологии и петрографии / Львов. гос. ун-т. – Л., 1969. – Кн. I. – С. 193–196.

1970

4. Зузук Ф. В. Закономерности распределения и минеральные формы никеля и кобальта в ультрабазитах Башкирского Урала / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн // Разведка и разработка полезных ископаемых : сборник / Ивано-Франковский ин-т нефти и газа. – Ужгород, 1970. – С. 48–54.

1971

5. Зузук Ф. В. Формации гипергенных никелевых руд / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн // Труды Всесоюзной межвузовской конференции по теории рудообразования. – Ташкент, 1971. – С. 385–386.

6. Зузук Ф. В. Формы нахождения никеля в главнейших минералах коры выветривания ультраосновных пород / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн // Международный геохимический конгресс (I) : Тез. докл., 20–25 июля 1971 г. – М., 1971. – Т. 3. – С. 722–723.

7. Эдельштейн И. И. О формах нахождения никеля в нотронитах / И. И. Эдельштейн, Ф. В. Зузук // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1971. – № 25, вып. 4. – С. 324–336.

1972

8. Зузук Ф. В. Формы нахождения никеля в асболане / Ф. В. Зузук // Тезисы докладов конференции молодых ученых Прикарпатья. – Л., 1972. – С. 34–36.

1973

9. Зузук Ф. В. О формах нахождения никеля в гарниерите / Ф. В. Зузук // Геохимия. – 1973. – № 2. – С. 232–237.

10. Характер распределения силикатной и окисной форм никеля в коре выветривания ультрабазитов Деренюхского массива (Побужье) / Ф. В. Зузук, Ф. А. Сысоев, В. Е. Горелов, А. Пилипенко // Тектоника и полезные ископаемые Запада УССР : сборник. – К., 1973. – С. 12–13.

1974

11. Зузук Ф. В. Методика определения форм нахождения никеля в рудах гипергенных месторождений / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн // Труды всесоюзного геохимического совещания по методам изучения состава осадочных пород и руд. – Душанбе, 1974. – С. 52–53.

12. Зузук Ф. В. Формы нахождения никеля в главных минералах коры выветривания ультрабазитов / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн // Рудоносные коры выветривания : сборник. – М., 1974. – С. 143–151.

13. Мамчур Ф. І. Мінералогічні особливості органогенних сечових каменів / Ф. І. Мамчур, І. І. Едельштейн, Ф. В. Зузук // Доповіді АН УРСР. Сер. Б, Геологія, геофізика, хімія та біологія. – 1974. – № 4. – С. 359–363.

14. Эдельштейн И. И. Формы нахождения никеля в хлоритах / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн // Геохимия. – 1974. – № 3. – С. 392–401.

1975

15. Зузук Ф. В. Сорбция никеля нонтронитами / Ф. В. Зузук // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1975. – № 29, вып. 3. – С. 66–72.

16. Зузук Ф. В. Сорбция никеля тальком / Ф. В. Зузук // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1975. – № 29, вып. 4. – С. 72–74.

17. Мессбауэровские и рентгеноспектральные исследования серпентинов / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, П. П. Киричок [и др.] // III республиканский семинар по технологии изучения строения и физических свойств ферритов : тез. докл. – Ивано-Франковск, 1975. – С. 65–66.

18. Эдельштейн И. И. Сорбция никеля хлоритами / И. И. Эдельштейн, Ф. В. Зузук // ЗВМО. – 1974. – Сер. 2, ч. 104. – С. 466–468.

1976

19. Зузук Ф. В. Формы нахождения никеля в рудах гипергенных месторождений / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, Г. Д. Вареня // Всесоюзное совещание по охране и рациональному использованию минеральных богатств : тез. докл. – Ереван, 1976. – С. 55–56.

20. Эдельштейн И. И. Комплексное изучение вещественного состава руд гипергенных никелевых месторождений с целью повышения экономической эффективности их освоения / И. И. Эдельштейн, Г. Д. Вареня, Ф. В. Зузук // Всесоюзное совещание по охране и рациональному использованию минеральных богатств : тез. докл. – Ереван, 1976. – С. 52–54.

1978

21. А. С. 2176244 СССР, МКИ, GOIV S 100. Способ дифференцирования гипергенных никелевых руд на силикатные и окисные типы / И. И. Эдельштейн, Ф. В. Зузук. – № 635447 ; заявл. 30.09.75 ; опубл. 30.11.78, Бюл. № 44.

22. Зузук Ф. В. Валентное состояние железа в некоторых минералах гипергенных месторождений никеля и продуктах их обжига / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, А. А. Пилипенко // X Всесоюзное совещ. по эксперим. и техн. минералогии, 10–12 окт. 1978 г. – Ереван, 1978. – С. 24–26.

1979

23. Рентгеноспектральные и месбауэровские исследования форм железа в серпентиновых минералах / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, А. А. Пилипенко, П. П. Киричок // Известия вузов СССР. Сер, Геология. – 1979. – № 8. – С. 61–65.

24. Формы нахождения железа в минералах серпентиновой группы / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, А. А. Пилипенко, П. П. Киричок // Известия вузов СССР. Сер, Геология. – 1979. – № 8. – С. 66–74.

1980

25. Спекаемость смеси никелевой руды с пылью электрофильтров / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, А. А. Пилипенко [и др.] // Цветная металлургия. – 1980. – № 2. – С. 53–56.

1981

26. Валентное состояние железа в нонtronитах и продуктах его обжига в восстановительной среде / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, А. А. Пилипенко [и др.] // Цветная металлургия. – 1981. – № 6. – С. 51–54.

1982

27. Зузук Ф. В. Сорбция никеля монтмориллонитами / Ф. В. Зузук, И. Г. Прохоров // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1982. – № 36, вып. 2. – С. 31–37.

1983

28. Учебное пособие для студентов / Ф. В. Зузук, В. С. Корчун // География в школе. – 1983. – № 2. – С. 2. – Рец. на кн. : Загальне землезнавство (практикум) / за ред. М. Ю. Кулаковської, П. О. Шкрябія. – К., 1981.

1984

29. Зузук Ф. В. Содержание учебно-методического комплекса по общему земледовению : [учебно-метод. разработ.] / Луцкий гос. пед. ин-т / Ф. В. Зузук, Ф. П. Тарасюк, А. М. Косюк и др. – Луцк : [б. и.], 1984. – 210 с.

1986

30. Зузук Ф. В. Сорбция никеля керолитом и каолинитом / Ф. В. Зузук // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1986. – № 40, вып. 1. – С. 92–96.

31. Зузук Ф. В. Формы нахождения никеля в асболоане / Ф. В. Зузук // ЗВМО. – 1986. – Ч. 115, вып. 3. – С. 351–354.

1987

32. Зузук Ф. В. О геологических картах в школьно-краеведческих атласах области / Ф. В. Зузук, Т. В. Мелешко // Тез. докл. семинара, посвящ. улучшению содержания, целенапр. и структуры школьно-краевед. атласов административных обл. в свете реформы общеобраз. и средн. проф. школы. – Луцк, 1987. – С. 29–30.

33. Зузук Ф. В. О примерном макете атласа юного туриста-краеведа / Ф. В. Зузук, Ф. П. Тарасюк, А. М. Косюк // Картографическое обеспечение основных направлений экон. и соц. развития УССР и ее регионов: Тезисы докл. VI республ. науч. конф. – Черновцы, 1987. – Ч. 2. – С. 338.

34. Зузук Ф. В. Об улучшении школьно-краеведческих атласов / Ф. В. Зузук, В. М. Герасимчук // Картографическое обеспечение основных направлений экон. и соц. развития УССР и ее регионов : тезисы докл. VI республ. науч. конф. – Черновцы, 1987. – Ч. 2. – С. 234–235.

35. Зузук Ф. В. Особенности состава и структуры биогенных минеральных образований (на примере камней печени) / Ф. В. Зузук, Т. В. Мелешко, Ф. И. Мамчур // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1987. – № 41, вып. 1. – С. 57–62.

36. Зузук Ф. В. Сорбция никеля оксидами и гидроксидами железа и марганца / Ф. В. Зузук, В. Л. Крюков // Геохимия. – 1987. – № 2. – С. 260–266.

37. Зузук Ф. В. Школьно-краеведческие атласы (состояние вопроса) / Ф. В. Зузук, Н. В. Бурчак // Тез. докл. семинара, посвящ. улучшению содержания, целенапр. и структуры школьно-краевед. атласов административных обл. в свете реформы общеобраз. и средн. проф. школы. – Луцк, 1987. – С. 3–5

38. Крюков В. Л. Сорбция никеля рядом минералов коры выветривания / В. Л. Крюков, В. Ф. Зузук // Геохимия. – 1987. – № 6. – С. 855–861.

1988

39. Валентное состояние железа в хлорите, прокаленном в токе водорода и на воздухе / Ф. В. Зузук, И. И. Эдельштейн, А. А. Пилипенко [и др.] // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1988. – № 42, вып. 2. – С. 79–82.

40. Зузук Ф. В. О внутренних полостях и трещинах желчных камней / Ф. В. Зузук, Т. В. Мелешко, Ф. И. Мамчур // Минералог. сб. / Львов. гос. ун-т. – Л., 1988. – № 42, вып. 1. – С. 61–65.

41. Зузук Ф. В. Режим опадів в Шацькому природному національному парку / Ф. В. Зузук // Минуле і сучасне Волині : тези доп. та повідомл. II Волин. іст.-краєзн. конф., 26–28 трав. 1988 р. – Луцьк, 1988. – С. 266–267.

42. Зузук Ф. В. Школьно-краеведческие атласы в учебно-воспитательном процессе высшей и средней школы / Ф. В. Зузук, Е. А. Скаршевская // Картография и НТП : сборник. – Л., 1988. – С. 124–125.

43. Климат Луцка / под ред. В. Н. Бабиченко, Ф. В. Зузука. – Л. : Гидрометеоиздат, 1988. – 178 с.

44. Матковский О. И. В. И. Вернадский и новые направления науки биоминералогии и биогеохимии / О. И. Матковский, В. Ф. Зузук // Тезисы первой республиканской конференции (выездная сессия Украинского минералогического общества) по биоминералогии, посвященной 125-летию академика В. И. Вернадського / отв. ред. Ф. В. Зузук. – Луцк, 1988. – С. 3–4.

45. Миронченко Г. В. Особенности атмосферной циркуляции / Г. В. Миронченко, Ф. В. Зузук, А. И. Почапинский // Климат Луцка / под ред. В. Н. Бабиченко, Ф. В. Зузука. – Л., 1988. – С. 29–33.

46. Рыбченко Л. С. Мезо- и микроклиматические особенности города и его окрестностей / Л. С. Рыбченко, Ф. В. Зузук // Климат Луцка / под ред. В. Н. Бабиченко, Ф. В. Зузука. – Л., 1988. – С. 138–141.

47. Соседко М. Н. Физико-географическое описание города и его окрестностей / М. Н. Соседко, Ф. В. Зузук, П. К. Вовк, К. И. Тищенко // Климат Луцка / под ред. В. Н. Бабиченко, Ф. В. Зузука. – Л., 1988. – С. 7–14.

48. Состав и онтогенические особенности почечных и желчных конкрементов / Ф. В. Зузук, Т. В. Мелешко, Ф. И. Мамчур, И. Г. Прохоров // Тезисы первой республиканской конференции (выездная сессия Украинского минералогического общества) по биоминералогии, посвященной 125-летию академика В. И. Вернадского / отв. ред. Ф. В. Зузук. – Луцк, 1988. – С. 57–59.

49. Тезисы первой республиканской конференции (выездная сессия Украинского минералогического общества) по биоминералогии, посвященной 125-летию академика В. И. Вернадского / отв. ред. Ф. В. Зузук. – Луцк : [б. и.], 1988. – 156 с.

50. Характеристика биоклимата городской среды / Н. Н. Михайленко, Ф. В. Зузук, Л. И. Филозоф, Т. В. Мелешко // Климат Луцка / под ред. В. Н. Бабиченко, Ф. В. Зузука. – Л., 1988. – С. 150–153.

1989

51. Зузук Ф. В. В. И. Вернадский и новые направления биоминералогии и биогеохимии / Ф. В. Зузук, О. И. Матковский // Минералог. сб. : республик. межвед. науч. сб. – Л., 1989. – № 43, вып. 2. – С. 23–29.

52. Зузук Ф. В. Сорбция никеля вермикулитом / Ф. В. Зузук // ЗВМО. – 1989. – № 6. – С. 741–744.

53. Климат Луцка (В помощь учителям природоведения и географии) / Луцкий гос. пед. ин-т / Ф. В. Зузук, А. М. Косюк, Ф. П. Тарасюк, Б. Б. Коцун. – Луцк. : [б. и.] 1989. – 82 с.

54. Мелешко Т. В. Сферолито-дендритные структуры желчных камней / Т. В. Мелешко, Ф. В. Зузук // Зап. Всесоюз. минерал. о-ва. – 1989. – Ч. СХVIII, вып. 2. – С. 63–68.

1990

55. Атлас Ивано-Франковской области / Ф. В. Зузук (ред. коллегия) : [учебно-справ. атлас]. – М. : ГУГК, 1990. – 32 с.

1991

56. Атлас Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – М. : ГУГК, 1991. – 42 с.

57. Зузук Ф. В. Академік Тутковський – дослідник Волині / Ф. В. Зузук // Минуле і сучасне Волині. Історичні постаті краю : тези доп. та повідомл. – Луцьк, 1991. – С. 14–15.

58. Зузук Ф. В. До питання про „Атлас історії культури Волинської області” / Ф. В. Зузук, Л. О. Протас // Тези Республіканської конференції по Атласу історії культури Волинської області, 11–13 груд. – Луцьк, 1991. – С. 1–3.

59. Зузук Ф. В. Желчные камни / Ф. В. Зузук // Медицинская мінералогія : материалы к 12 регион. минералог. шк. „Топоминералогические аспекты медицинской минералогии”. – Сыктывкар, 1991. – С. 23–25.

60. Зузук Ф. В. Климатическая характеристика сезонов / Ф. В. Зузук, Б. Б. Коцун, Н. В. Николаева [и др.] // Климат Ужгорода / под ред. В. Н. Бабиченко. – Л., 1991. – С. 107–125.

61. Зузук Ф. В. Речовинний склад жовчних конкрементів / Ф. В. Зузук // Мінералог. зб. : респ. міжвід. наук. зб. – Л., 1991. – Вип. 45. – С. 63–79.

62. Зузук Ф. В. Температура воздуха / Ф. В. Зузук, Б. Б. Коцун, С. Ф. Рудышина [и др.] // Климат Ужгорода / под ред. В. Н. Бабиченко. – Л., 1991. – С. 34–49.

63. Климат Ужгорода / В. Н. Бабиченко, Ф. В. Зузук [и др.] ; под ред. В. Н. Бабиченко. – Л. : Гидрометеоздат, 1991. – 192 с.

64. Матковський О. І. Проблеми біомінералогії / О. І. Матковський, Ф. В. Зузук // Мінерал. зб. : респ. міжвід. наук. зб. – Л., 1991. – № 45, вип. 1. – С. 96–99.

65. Світ і людина : географічний атлас для дітей / відп. ред. вид. укр. мовою Ф. В. Зузук. – М. : Комітет геодезії і картографії СРСР, 1991. – 72 с.

66. Тези конференції присвяченої “Атласу історії культури Волинської області”, 11–13 груд. 1991 р. / відп. ред. Ф. В. Зузук, Л. О. Протас. – Луцьк. : [б. в.], 1991. – 104 с.

1992

67. Библиографический указатель (уролитиаз, нефролитиаз, холелитиаз) за 1981–1990 г. / сост. Ф. В. Зузук, Т. В. Мелешко. – Луцк : [б. и.], 1992. – 89 с.

68. Зузук Ф. В. Про картографування жовчно-кам'яного захворювання і холециститу / Ф. В. Зузук, О. О. Ткачук, І. В. Кравчук // Тез. Первой межгос. конф. “Биоминералогия – 92”, 12–14 мая 1992 г. / Луцкий гос. пед. ин-т. – Луцк, 1992. – С. 28–30.

69. Зузук Ф. В. Про складання “Атласу історії культури Волинської області” / Ф. В. Зузук, Л. О. Протас // Минуте і сучасне Волині: Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи : тези доп. та повідомл. – Луцьк, 1992. – С. 44–45.

70. Зузук Ф. В. Про структуру “Навчального атласу України” / Ф. В. Зузук // Тези Всеукраїнської конференції про “Навчальний атлас України” (18–19 груд. 1992 р.) / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк, 1992. – С. 3–4.

71. Зузук Ф. В. Сравнительный анализ конкрементов печени и почек / Ф. В. Зузук // Тез. Первой межгос. конф. “Биоминералогия – 92”, 12–14 мая 1992 г. / Луцкий гос. пед. ин-т. – Луцк, 1992. – С. 12–14.

72. Тези Всеукраїнської конференції про “Навчальний атлас України” (18–19 груд. 1992 р.) / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : [б. в.], 1992. – 87 с.

73. Тези Республіканської (методичної) конференції по Атласу історії культури Волинської області, 11–13 груд. 1992 р. / Луцький держ. пед. ін-т ; відп. ред. Ф. В. Зузук, Л. О. Протас. – Луцьк : [б. в.], 1992. – 77 с.

74. Тезисы Первой межгос. конф. “Биоминералогия – 92” (Выездная сессия Укр. минерал. о-ва), 12–14 мая 1992 г. / Луцкий гос. пед. ин-т ; отв. ред. Ф. В. Зузук. – Луцк : [б. и.] 1992. – 77 с.

1993

75. Зузук Ф. В. Сессия Украинского минералогического о-ва “Биоминералогия – 92”, Луцк, 12–14 мая 1992 г. / Ф. В. Зузук, В. И. Павлышин // Минералог. журн. – 1993. – Ч. 15, № 1. – С. 100–101.

76. Зузук Ф. В. Структурные особенности мочевых камней / Ф. В. Зузук // Минералогия и жизнь : материалы к межгос. минералог. семинару. – Сыктывкар, 1993. – С. 56–57.

1994

77. Зузук Ф. В. Атлас історії культури Волинської області як важливе джерело історичного краєзнавства / Ф. В. Зузук, О. Ю. Шибістий // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства : тези доп. та повідомл. VII Волин. іст.-краєзн. конф., 15–16 верес. 1994 р. – Луцьк, 1994. – С. 8–11.

78. Зузук Ф. В. Особливості корелятивних зв'язків між компонентами жовчних біолітів / Ф. В. Зузук // Застосування математичних методів і комп'ютерних технологій при вирішенні задач геохімії і охорони навколишнього середовища : тези доп. 2-го міжнар. симп. / Ін-т геології і геохімії горючих копалин. – Л., 1994. – С. 20–21.

1995

79. Атлас Сумської області / голова ред. кол. Ф. В. Зузук. – К. : Укргеодезкартографія, 1995. – 40 с.

80. Борисенко Ю. А. Біомінералогічні дослідження в Україні / Ю. А. Борисенко, Ф. В. Зузук // Проблеми геологічної науки та освіти в Україні : матеріали наук. конф., присвяч. 50-річчю геолог. ф-ту, 19–21 жовт. 1995 р. – Л., 1995. – С. 141–142.

81. Зузук Ф. В. Вміст і відношення кальцію до магнію в об'єктах живої і неживої природи / Ф. В. Зузук, В. П. Капець // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 95–100.

82. Зузук Ф. В. До питання класифікації жовчних конкрементів / Ф. В. Зузук, Т. І. Мамчич, Я. М. Мамчич // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 10–14.

83. Зузук Ф. В. До проблем біомінералогії (на прикладі фізіогенних і патогенних утворень) / Ф. В. Зузук // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 3–5.

84. Зузук Ф. В. Зв'язок поширення жовчнокам'яного захворювання і холецистити дорослого населення і дітей з відношенням СаО/MgO у відвалах відходів підприємств деяких районів України / Ф. В. Зузук, В. П. Іванчиков, О. Й. Бент // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 36–38.

85. Зузук Ф. В. Зв'язок поширеності жовчнокам'яного захворювання і холецистити населення України із джерелом забрудненості біоти ландшафтів міддю / Ф. В. Зузук, В. П. Іванчиков, В. І. Почтаренко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 19–23.

86. Зузук Ф. В. Зв'язок поширеності жовчнокам'яного захворювання і холецистити населення України із джерелом забрудненості біоти ландшафтів свинцем / Ф. В. Зузук, В. П. Іванчиков, В. І. Почтаренко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 23–28.

87. Зузук Ф. В. Мінеральний склад і структура сечових каменів (на прикладі Донецької області) / Ф. В. Зузук, В. М. Гузенко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 45–49.

88. Зузук Ф. В. Морфологічні особливості біогенних оксалатів / Ф. В. Зузук // Проблеми геологічної науки та освіти в Україні : матеріали наук. конф., присвяч. 50-річчю геолог. ф-ту, 19–21 жовт. 1995 р. – Львів, 1995. – С. 158–159.

89. Зузук Ф. В. Оксалати кальцію як мінерали в живій і неживій природі / Ф. В. Зузук, Т. В. Мелешко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 57–61.

90. Зузук Ф. В. Орієнтація кристалів ювеліту в сферолітах сечових каменів / Ф. В. Зузук, Л. О. Василечко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 65–69.

91. Зузук Ф. В. Про забарвлення сечових конкрементів і піску уратного складу / Ф. В. Зузук, Д. І. Савицький // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 89–92.

92. Зузук Ф. В. Про інфрачервону спектроскопію сечової кислоти та її дигідрату як складових ниркових каменів / Ф. В. Зузук, Д. І. Савицький, Л. О. Василечко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 78–84.

93. Зузук Ф. В. Про мінеральний склад і структуру сечових каменів (на прикладі Львівської області) / Ф. В. Зузук, Б. Й. Здравко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 49–57.

94. Зузук Ф. В. Про оксалати в сечових каменях / Ф. В. Зузук, Ф. І. Мамчур // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 61–65.

95. Зузук Ф. В. Про символи граней ювеліту / Ф. В. Зузук, В. М. Порва // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 70–75.

96. Зузук Ф. В. Про складання карт поширеності серед населення України сечо- і жовчнокам'яного захворювання та холецистити / Ф. В. Зузук, І. В. Кравчук, Б. М. Шамрила // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 119–129.

97. Зузук Ф. В. [Рецензия] / Ф. В. Зузук // Мінералог. журн. – 1995. – № 2. – С. 100–103. – Рец. на кн. : Кораго А. А. “Введение в биоминералогію”.

98. Іванчиков В. П. Зв’язок поширеності жовчнокам’яного захворювання і холециститу населення України із забрудненням біоти ландшафтів цинком / В. П. Іванчиков, Ф. В. Зузук, В. І. Почтаренко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 28–32.

99. Іванчиков В. П. Про можливий зв’язок між поширенням жовчнокам’яної хвороби і холециститу і гепатогенними зонами в межах України / В. П. Іванчиков, Ф. В. Зузук, В. І. Почтаренко // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 39–40.

100. Про можливий зв’язок поширення захворюваності жовчнокам’яною хворобою і холециститом населення України та щільністю техногенних навантажень на ландшафт / В. П. Іванчиков, Ф. В. Зузук, О. Й. Бент [та ін.] // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 32–36.

101. Савицький Д. І. До методики дослідження забарвлення уратних конкрементів / Д. І. Савицький, Л. П. Антіпова, Ф. В. Зузук // “Біомінералогія і медична екологія” та наукових досліджень лабораторії біомінералогії, медикоекологічного та шкільного картографування : зб. матеріалів конф. – Луцьк, 1995. – С. 85–88.

1996

102. Зузук Ф. В. Характеристика индивидов и агрегатов биоминералов, формирующих почечные камни / Ф. В. Зузук // Минералогия и жизнь: биоминеральные гомологии : расширенные тез. докл. II Междунар. семинара, 17–22 июня 1996 г. – Сыктывкар, 1996. – С. 143–144.

1997

103. Атлас Запорізької області / голова ред. колегії Ф. В. Зузук. – К. : Укргеодезкартографія, 1997. – 48 с.

104. Зузук Ф. В. Онтогенія уэдделитовых мочевого камней / Ф. В. Зузук // Структура и эволюция минерального мира : материалы к Междунар. минералог. семинару, 10–13 июня 1997 г. – Сыктывкар, 1997. – С. 120–121.

1998

105. Атлас Полтавської області / голова ред. кол. Ф. В. Зузук. – К. : Укргеодезкартографія, 1998. – 40 с.

106. Атлас України : навчальний для дев'ятого класу / голова ред. кол. Ф. В. Зузук. – К. : НВП „Картографія”, 1998. – 41 с.

107. Зузук Ф. В. Вступний текст / Ф. В. Зузук, З. К. Карпюк, І. В. Кравчук // Україна : навч. атлас. – К., 1998. – С. 4–5.

108. Зузук Ф. В. Геохронологічна таблиця / Ф. В. Зузук, Р. Й. Левчук, І. В. Кравчук // Україна : навч. атлас. – К., 1998. – С. 20–25.

109. Зузук Ф. В. Господарство. – 1 : 3 000 000: [Карта] / Ф. В. Зузук, О. Л. Чайковський, О. О. Ткачук // Україна : навч. атлас. – К., 1998. – С. 70–71.

110. Зузук Ф. В. Літописні міста і середньовічна культура в “Атласі історії культури Волинської області” / Ф. В. Зузук, Л. С. Пащук // Минуле і сучасне Волині: Літописні міста і середньовічна культура : наук. зб. / відп. ред. Г. В. Бондаренко. – Луцьк, 1998. – С. 15–17.

111. Клімат Львова / за ред. В. М. Бабиченко, Ф. В. Зузука. – Луцьк : [б. в.], 1998. – 188 с.

112. Україна : навч. атлас / голов. ред. Ф. В. Зузук. – К. : Укргеодезкартографія, 1998. – 96 с.

1999

113. Зузук Ф. В. До питання картографування сечокам'яної хвороби в Україні / Ф. В. Зузук // Вісн. геодезії та картографії. – 1999. – № 1. – С. 34–36.

114. Зузук Ф. В. Социально-экологический фактор внешней среды и минеральный состав биолитов взрослых больных мочекаменной болезнью / Ф. В. Зузук // Геохимия ландшафтов, палеоэкология человека и этногенез : материалы междунар. симп. – Улан-Удэ, 1999. – С. 528–529.

2000

115. Зузук Ф. В. Аморфное органическое вещество – оксалатовые камни / Ф. В. Зузук // Минералогия и жизнь: биоминеральные гомологии : докл. III междунар. семинара. – Сыктывкар : Геопринт, 2000. – С. 89–91.

116. Зузук Ф. В. Біомінералогія каміння сечовивідної системи людини / Ф. В. Зузук // Геологічна наука та освіта в Україні на межі тисячоліть: стан, проблеми, перспективи : матеріали наук. конф., присвяч. до 55-річчя геолог. фак. Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка, 27–28 жовт. 2000 р. – Л., 2000. – С. 132–133.

117. Зузук Ф. В. Заміщення уделіту ювелітом і апатитом / Ф. В. Зузук // Мінерал. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – 2000. – № 50, вип. 2. – С. 110–118.

118. Зузук Ф. В. Изменение состава мочевых камней больных разных стран мира со второй половины XVIII и до конца XX века / Ф. В. Зузук, В. И. Павлишин // Минералогия и жизнь: биоминеральные гомологии : докл. III междунар. семинара. – Сыктывкар : Геопринт, 2000. – С. 61–62.

119. Зузук Ф. В. Онтогенія ювелітового каміння зі сфероїдоліто-сферолітовою структурою / Ф. В. Зузук // Наукові праці Інституту фундаментальних досліджень / відп. ред. В. О. Шумлянський. – К., 2000. – С. 150–160.

120. Зузук Ф. В. Поширення сечокам'яної недуги в країнах світу / Ф. В. Зузук // Україна та глобальні процеси: географічний вимір : зб. наук. пр.– К. ; Луцьк, 2000.– Т. 1.– С. 331–333.

121. Зузук Ф. В. Про холестерин у жовчних каменях / Ф. В. Зузук, Л. О. Василечко // Мінералог. зб. / Львів. Нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Л., 2000. – № 50, вип. 1. – С. 97–106.

2001

122. Зузук Ф. В. Внутреннее строение почечных камней, состоящих из аморфного органического вещества, содержащего фосфаты / Ф. В. Зузук // Уральский геолог. журн. – 2001. – № 2. – С. 165–182.

123. Зузук Ф. В. Онтогенія струвітового каміння / Ф. В. Зузук // Мінералог. журн. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – 2001. – Ч. 23, № 2/3. – С. 49–56.

124. Зузук Ф. В. Онтогенія уеделіт-ювеліт-апатитового каміння / Ф. В. Зузук // Вісник Харк. ун-ту. – 2001. – № 521. – С. 84–86.

125. Зузук Ф. В. Онтогенія ювеліт-уеделіт-ового каміння / Ф. В. Зузук // Доповіді НАН України. Серія : Математика, природознавство, техн. науки. – 2001. – № 11. – С. 96–100.

126. Зузук Ф. В. Органическое вещество в мочевых камнях / Ф. В. Зузук // Некристаллическое состояние твердого минерального вещества : материалы к Междунар. минералог. семинару. – Сиктивкар, 2001. – С. 250–252.

127. Зузук Ф. В. Про соціально-економічний вплив на поширення жовчно-кам'яного захворювання в сукупності з калькульозним холециститом / Ф. В. Зузук // Людина і довкілля. Проблеми неоекології : зб. наук. пр. – Х., 2001. – Вип. 2. – С. 138–147.

128. Зузук Ф. В. Проблеми біомінералогії на стику ХХ – ХХІ століть (на прикладі людини) / Ф. В. Зузук // Мінералог. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – 2001. – № 51, вип. 1. – С. 149–159.

2002

129. Зузук Ф. В. Взаємозв'язок поширення сечокам'яного захворювання із забрудненням території України / Ф. В. Зузук, В. П. Іванчиков // Наукові вісті / Ін-т менеджменту та економіки. – Івано-Франківськ, 2002. – № 1. – С. 176–193.

130. Зузук Ф. В. Вплив зовнішнього середовища на поширення сечокам'яної недуги серед населення світу / Ф. В. Зузук // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2002 – № 3. – С. 17–22.

131. Зузук Ф. В. Мінералогія уролітів. У 3 т. Т. 1. Поширення сечокам'яної хвороби серед населення світу / Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2002. – 408 с.

132. Зузук Ф. В. Мінеральний склад уролітів верхніх сечових шляхів дорослих хворих окремих країн Азії / Ф. В. Зузук // Мінералог. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки – 2002. – № 52, вип. 2. – С. 182–187.

133. Зузук Ф. В. Оксалати в геологічних та біологічних об'єктах / Ф. В. Зузук // Мінералог. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки – 2002. – № 51, вип. 2. – С. 102–111.

134. Зузук Ф. В. Онтогенія уеделлітапатитовых мочевых камней / Ф. В. Зузук // Минералогия техногенеза – 2002 : докл. III семинара “Минералогия техногенеза”, 23–25 мая 2002 г. – Миасс, 2002. – С. 95–108.

135. Зузук Ф. В. Онтогенія ювелітового каміння із зернистою та глобулярною будовою / Ф. В. Зузук // Вісник / Київ. нац. ун-т. Серія: Геологія – 2002. – Вип. 21/22. – С. 18–22.

136. Зузук Ф. В. Про мінеральний склад уролітів верхніх сечових шляхів дорослих хворих окремих країн Європи (друга половина ХХ ст.) / Ф. В. Зузук // Мінерал. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки – 2002. – № 52, вип. 1. – С. 163–175.

137. Зузук Ф. В. Тяжелые металлы в уролитах / Ф. В. Зузук // Химия в интересах устойчивого развития. – 2002. – № 10. – С. 281–295.

138. Зузук Ф. В. Уеделіт $\text{CaC}_2\text{O}_4 \cdot 2,5 \text{H}_2\text{O}$ / Ф. В. Зузук // Доповіді НАН України. Серія : Математика, природознавство, технічні науки. – 2002. – № 6. – С. 125–130.

139. Зузук Ф. В. Ювеллит в геологических и биологических объектах / Ф. В. Зузук, В. И. Павлишин // Органическая минералогия : материалы I Рос. совещ. по орган. минералогии, 2–6 дек. 2002 г / Санкт-Петербург. гос. ун-т. – СПб, 2002. – С. 11–13.

2003

140. Зузук Ф. В. Мінералогія уролітів. У 3-х т. Т. 2. Мінеральний та хімічний склад уролітів. Кн. 1. : монографія / Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2003. – 438 с.

141. Зузук Ф. В. Мінералогія уролітів. У 3-х т. Т. 2. Мінеральний та хімічний склад уролітів. Кн. 2. : монографія / Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2003. – 508 с.

142. Зузук Ф. В. Онтогенія апатитових уролітів / Ф. В. Зузук // Мінералог. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – 2003. – № 53, вип. 1/2. – С. 138–153.

143. Зузук Ф. В. Распространение в уролитах мочевой кислоты и ее дигидрата и особенности их индивидов и агрегатов / Ф. В. Зузук, П. К. Вовк // Углерод: Минералогия, геохимия и космохимия : материалы Междунар. конф. – Сыктывкар, 2003. – С. 257–260.

144. Зузук Ф. В. Распространение уеделлита в уролитах и особенности его индивидов и агрегатов / Ф. В. Зузук, П. К. Вовк, А. П. Вовк // Углерод: Минералогия, геохимия и космохимия : материалы Междунар. конф. – Сыктывкар, 2003. – С. 255–257.

145. Зузук Ф. В. Ювеліт / Ф. В. Зузук, В. І. Павлишин // Мінералог. журн. – 2003. – Т. 25, № 1. – С. 6–19.

2004

146. Зузук Ф. В. Корисні копалини Західного Полісся / Ф. В. Зузук, В. С. Туз // *Наук. вісн. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки*. – 2004. – № 1. – С. 48–49.

147. Зузук Ф. В. Мінералогія уролітів. У 3-х т. Т. 3. Онтогенія уролітів : монографія / Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2004. – 582 с.

148. Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / ВДУ ім. Лесі Українки ; відп. ред. В. Ф. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2004. – 224 с.

149. Тарасюк Ф. П. Кліматична характеристика сезонних та багаторічних коливань метеоелементів Шацького національного парку / Ф. П. Тарасюк, Ф. В. Зузук, Н. А. Тарасюк // *Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр.* – Луцьк, 2004. – С. 60–67.

2005

150. Зузук Ф. В. Мінералогія уролітів : дис. ... д-ра геол. наук. 04.00.20 (мінералогія, кристалографія). – Луцьк, 2005. – 402 с.

151. Зузук Ф. В. Мінералогія уролітів. 04.00.20 – мінералогія, кристалографія : автореф. дис. ... д-ра геол. наук. – Л., 2005. – 52 с.

152. Зузук Ф. В. Проблеми та перспективи вивчення та раціонального природокористування Західного Полісся та прилеглих територій / Ф. В. Зузук // *Природа Західного Полісся та прилеглих територій : тези наук.-практ. конф.*, 22–24 верес. 2005 р. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк, 2005. – № 2. – С. 3.

153. Зузук Ф. В. Розвиток біомінералогії в Україні / Ф. В. Зузук // *Зап. Укр. мінералог. т-ва*. – 2005. – Т. 2. – С. 94–111.

154. Зузук Ф. В. Уролітіаз і вплив зовнішніх чинників на його поширення в північно-західному регіоні України / Ф. В. Зузук // *Проблеми європейської інтеграції і транскордонного співробітництва : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф.*, 29–30 верес. 2005 р. – Луцьк, 2005. – С. 450–451.

155. Природа Західного Полісся та прилеглих територій. № 2 : тези наук.-практ. конф., 22–24 верес. 2005 р. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2005. – 288 с.

2006

156. Дяків В. Унікальна книга з біомінералогії / В. Дяків, О. Маяковський // Мінералог. зб. / Львів. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Л., 2006. – № 56, вип. 1/2. – С. 175–179. – Рец. на кн. : Зузук Ф. В. Мінералогія уролітів. – Луцьк : Вежа, 2003.

157. Зузук Ф. В. Зовнішні чинники та поширення уролітіазу серед населення світу / Ф. В. Зузук // Наук. вісн. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – 2006. – № 2. – С. 203–206.

158. Зузук Ф. В. Природа Західного Полісся та прилеглих територій / Ф. В. Зузук, Л. В. Ільїн // Вісн. Львів. ун-ту. Серія географічна. – Л., 2006. – Вип. 33. – С. 475–477.

159. Природа Західного Полісся та прилеглих територій. № 3 : зб. наук. пр. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2006. – 341 с.

160. Zuzuk F. Ontogeny of whewellite-struvite-apatite urinary stones (Онтогенія ювеліт струвіт-апатитових уролітів) / Ф. В. Зузук // Наук. вісн. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – 2006. – № 2. – С. 207–212.

161. Zuzuk F. Peculiarities of crystallization of monomineral weddellite urinal stones / Ф. В. Зузук // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк, 2006. – № 3. – С. 32–38.

2007

162. Екологія довкілля – здоров'я людини : матеріали наук.-практ. конф., м. Луцьк, 31 трав. 2007 р. / Луцька міська рада, Відд. екології управління охорони здоров'я ; за ред. Ф. В. Зузука. – Луцьк : Твердиня, 2007. – 47 с.

163. Зузук Ф. В. Глобальні зміни довкілля та її вплив на поширення сечокам'яної недуги / Ф. В. Зузук // Екологія довкілля – здоров'я людини: Матеріали наук.-практ. конф., 31 трав. 2007 р. – Луцьк, 2007. – С. 40–46.

164. Зузук Ф. В. У центрі уваги Шацький природний парк: тези виступу на вченій раді ВНУ / Зузук Ф. В. // Наш ун-т. – 2007. – 20 листоп. – С. 11.

165. Зузук Ф. В. Чи існує загроза існуванню екосистеми Шацького національного природного парку ? / Ф. В. Зузук, І. І. Залеський // Наук. вісн. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2007. – № 11, ч. 1 : Шацький нац. природ. парк : регіон. аспекти, шляхи та напрями розвитку. – С. 77–81.

166. Колошко Л. К. Комплексна характеристика Копайівської осушувальної системи / Л. К. Колошко, Ф. В. Зузук, С. В. Полянський // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк, 2007. – № 4. – С. 96–103.

167. Колошко Л. К. Меліоративна характеристика ґрунтів Волинської області / Л. К. Колошко, Ф. В. Зузук, С. В. Полянський // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк, 2007. – № 4. – С. 106–114.

168. Мандруймо у Дивосвіт! : геогр. атлас для наймолодших / [Лабораторія шкіль. краєзн. атласів ВДУ ім. Лесі Українки ; розроб.: Ф. В. Зузук, Т. П. Місюк, О. Л. Чайковський]. – К. : ДНВП “Картографія”, 2007. – 96 с.

169. Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. № 11: Шацький національний природний парк: регіональні аспекти, шляхи та напрями розвитку : [в 2 ч.] / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 2 ч.

170. Органогенна природа боліт Волинської області / Ф. Зузук, Л. Колошко, В. Кобись, В. Мазурець // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк, 2007. – № 4. – С. 42–52.

171. Природа Західного Полісся та прилеглих територій. № 4 : зб. наук. пр. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2007. – 296 с.

2008

172. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2008. – 112 с.

173. Біомінералогія : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 23–25 жовт. 2008 р. / редкол.: Коцан І. Я., Зузук Ф. В. [та ін.] – Луцьк : Вежа, 2008. – 124 с.

174. Внутрішні водойми України – проблеми та перспективи вивчення / І. Коцан, Ф. Зузук, Л. Ільїн [та ін.] // Озера та штучні водойми України: сучасний стан й антропогенні зміни : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 трав. 2008 р. – Луцьк, 2008. – С. 3–9.

175. Залесский И. И. Геоэкологические исследования в Украине / И. И. Залесский, Ф. В. Зузук // Геология, геоэкология, эволюционная география : тез. конф., 19–20 февр. 2008 г. – СПб., 2008. – С. 5.

176. Зузук Ф. В. Влияние последствий Чернобыльской аварии на распространение жечнокаменной болезни и холецистита среди взрослого и детского населения Украины / Ф. В. Зузук // Тезисы на конф. В Санкт-Петербург. – 2008. – 4 с. (VIII Междунар. Семинар “Геология, геоэкология, эволюционная география”, 19–20 дек. 2008 г., Санкт-Петербург).

177. Зузук Ф. В. Мінералогія людини – перспективи та шляхи вивчення / Ф. В. Зузук, В. І. Павлишин // Біомінералогія : матеріали Міжнар. наук. практ. конф., 23–25 жовт. 2008 р. / відп. ред. Ф. В. Зузук – Луцьк, 2008. – С. 3–5.

178. Зузук Ф. В. Озерні плеса Стохід-Стирського межиріччя / Ф. В. Зузук, І. І. Залеський, М. Михальчук // Озера та штучні водойми України: сучасний стан й антропогенні зміни : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 трав. 2008 р. – Луцьк, 2008. – С. 39–52.

179. Зузук Ф. В. Онтогенія холелітів / Ф. В. Зузук // Біомінералогія : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (23–25 жовт. 2008 р.). – Луцьк, 2008. – С. 49–55.

180. Зузук Ф. В. Особливості природи озера Нечимне / Ф. В. Зузук, І. Врона, С. Локачук // Озера та штучні водойми України: сучасний стан й антропогенні зміни : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 трав. 2008 р. – Луцьк, 2008. – С. 53–60.

181. Зузук Ф. В. Особливості провідних меліоративних систем Волинської області / Ф. В. Зузук, Б. О. Веремчук // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк, 2008. – № 5. – С. 36–41.

182. Колошко Л. К. Турська осушувальна система – одна з перших в Україні / Л. К. Колошко, Ф. В. Зузук // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк, 2008. – № 5. – С. 41–51.

183. Озера та штучні водойми України: сучасний стан й антропогенні зміни : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 трав. 2008 р. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2008. – 387 с.

184. Природа Західного Полісся та прилеглих територій. № 5 : зб. наук. пр. / гол. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк: Вежа, 2008. – 143 с.

2009

185. Волинська область : геогр. атлас / голова редкол.: М. М. Мельнійчук ; відп. ред. Т. В. Погурельська ; редкол.: М. Г. Білецька, В. О. Голуб, С. М. Голуб, Ф. В. Зузук та ін. – К.: ТОВ „Вид-во „Мапа”, 2009. – 20 с.

186. Залеський І. І. Геологія антропогену та ґрунтовий покрив Шацького національного природного парку / І. І. Залеський, Ф. В. Зузук // Наук. вісн. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 1 : Географ. науки. – С. 26–30.

187. Залеський І. І. Обґрунтування виділення екологічного коридору у Поліському краї України / І. І. Залеський, Ф. В. Зузук // Збереження та відтворення біорізноманіття природно-заповідних територій : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Рівне, 2009. – С. 39–42.

188. Залеський І. І. Пам'ятка льодовикового періоду урочища Ципель Шацького національного природного парку / І. І. Залеський, Ф. В. Зузук // Наук. вісн. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 1 : Географ. науки. – С. 34–36.

189. Зузук Ф. В. Осушувальна система “Верхів’я р. Стохід” / Ф. В. Зузук, Л. К. Колошко // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк, 2009. – № 6. – С. 41–47.

190. Зузук Ф. В. Рецензія на “Атлас туристського руху Чеської республіки” / Ф. В. Зузук, Ю. В. Зінько // Наук. вісн. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 1 : Географ. науки. – С. 246–247.

191. Колошко Л. К. Меліоративне осушення в межах Шацького національного природного парку та охорона водно-болотних угідь / Л. К. Колошко, Ф. В. Зузук // Наук. вісн. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2009. – № 1 : Географ. науки. – С. 191–195.

192. Науковий вісник. № 1. Географічні науки / Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки ; ред. кол. Н. Н. Коцан, Ф. В. Зузук [та ін.]. – Луцьк : Вежа, 2009. – 248 с. – Присвяч. 25-річчю Шацьк. нац. природ. парку.

193. Природа Західного Полісся та прилеглих територій. № 6 : зб. наук. пр. / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Вежа, 2009. – 162 с.

194. Природні ресурси Волинської області / Зузук Ф. В., С. С. Кутовий, Л. В. Ільїн [та ін.] // Наук. вісн. ЛНУ ім. Івана Франка. Сер. геогр. – 2009. – № 37. – С. 29–42.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ПРАЦЬ ЗУЗУКА Ф. В.

Академік Тутковський – дослідник Волині	57
Аморфное органическое вещество – оксалатовые камни	115
Атлас Волинської області	56
Атлас Запорізької області	103
Атлас Ивано-Франковской области	55
Атлас історії культури Волинської області	172
Атлас історії культури Волинської області як важливе джерело історичного краєзнавства	77
Атлас Полтавської області	105
Атлас Сумської області	79
Атлас України	106
Библиографический указатель (уролитиаз, нефролитиаз, холелитиаз) за 1981–1990 г.	67
Біомінералогічні дослідження в Україні	80
Біомінералогія	173
Біомінералогія каміння сечовивідної системи людини	116
В. И. Вернадский и новые направления биоминералогии и биогеохимии	51
В. И. Вернадский и новые направления науки биоминералогии и биогеохимии	44
Валентное состояние железа в некоторых минералах гипергенных месторождений никеля и продуктах их обжига	22
Валентное состояние железа в нонтронитах и продуктах его обжига в восстановительной бреде	26
Валентное состояние железа в хлорите, прокаленном в токе водорода и на воздухе	39
Взаємозв'язок поширення сечокам'яного захворювання із забрудненням території України	129
Влияние последствий Чернобыльской аварии на распространение жечнокаменной болезни и холецистита среди взрослого и детского населения Украины	176
Вміст і відношення кальцію до магнію в об'єктах живої і неживої природи	81
Внутреннее строение почечных камней, состоящих из аморфного органического вещества, содержащего фосфаты	122

Внутрішні водойми України – проблеми та перспективи вивчення	174
Волинська область	185
Вплив зовнішнього середовища на поширення сечокам'яної недуги серед населення світу	130
Вступний текст	107
Геологія антропогену та ґрунтовий покрив Шацького національного природного парку	186
Геоэкологические исследования в Украине	175
Геохронологічна таблиця	108
Глобальні зміни довкілля та її вплив на поширення сечокам'яної недуги	163
Господарство	109
До методики дослідження забарвлення уратних конкрементів	101
До питання картографування сечокам'яної хвороби в Україні	113
До питання класифікації жовчних конкрементів	82
До питання про „Атлас історії культури Волинської області”	58
До проблем біомінералогії (на прикладі фізіогенних і патогенних утворень)	83
Екологія довкілля – здоров'я людини	162
Желчные камни	59
Закономерности распределения и минеральные формы никеля и кобальта в ультрабазитах Башкирского Урала	4
Заміщення уделіту ювелітом і апатитом	117
Зв'язок поширення жовчнокам'яного захворювання і холециститу дорослого населення і дітей з відношенням CaO/MgO у відвалах відходів підприємств деяких районів України	84
Зв'язок поширеності жовчнокам'яного захворювання і холециститу населення України із джерелом забрудненості біоти ландшафтів міддю	85
Зв'язок поширеності жовчнокам'яного захворювання і холециститу населення України із джерелом забрудненості біоти ландшафтів свинцем	86
Зв'язок поширеності жовчнокам'яного захворювання і холециститу населення України із забрудненням біоти ландшафтів цинком	98
Зовнішні чинники та поширення уролітіазу серед населення світу	157
Изменение состава мочевых камней больных разных стран мира со второй половины XVIII и до конца XX века	118
Климат Луцка	43

Климат Луцка (В помощь учителям природоведения и географии)	53
Клімат Львова	111
Климат Ужгорода	63
Климатическая характеристика сезонов	60
Кліматична характеристика сезонних та багаторічних коливань метеоелементів Шацького національного парку	149
Комплексна характеристика Копаївської осушувальної системи	166
Комплексное изучение вещественного состава руд гиперченных никелевых месторождений с целью повышения экономической эффективности их освоения	20
Корисні копалини Західного Полісся	146
Літописні міста і середньовічна культура в “Атласі історії культури Волинської області”	110
Мандруймо у Дивосвіт !	168
Мезо- и микроклиматические особенности города и его окрестностей	46
Меліоративна характеристика ґрунтів Волинської області	167
Меліоративне осушення в межах Шацького національного природного парку та охорона водно-болотних угідь	191
Мессбауэровские и рентгеноспектральные исследования серпентинов	17
Методика определения форм нахождения никеля в рудах гипергенных месторождений	11
Мінералогічні особливості органогенних сечових каменів	13
Мінералогія людини – перспективи та шляхи вивчення	177
Мінералогія уролітів	131, 140, 141, 147, 150, 151
Мінеральний склад і структура сечових каменів (на прикладі Донецької області)	87
Мінеральний склад уролітів верхніх сечових шляхів дорослих хворих окремих країн Азії	132
Морфологічні особливості біогенних оксалатів	88
О внутренних полостях и трещинах желчных камней	40
О геологических картах в школьно-краеведческих атласах области	32
О корреляционной связи некоторых микроэлементов мочевых камней и питьевых вод	2

О некоторых особенностях пирита из сульфидных рудопоявлений Чивчинских гор	1
О примерном макете атласа юного туриста-краеведа	33
О формах нахождения никеля в гарниерите	9
О формах нахождения никеля в нотронитах	7
Об улучшении школьно-краеведческих атласов	34
Обґрунтування виділення екологічного коридору у Поліському краї України	187
Озера та штучні водойми України: сучасний стан й антропогенні зміни	183
Озерні плеса Стохід-Стирського межиріччя	178
Оксалати в геологічних та біологічних об'єктах	133
Оксалати кальцію як мінерали в живій і неживій природі	89
Онтогенія апатитових уролітів	142
Онтогенія струвітового каміння	123
Онтогенія уэвеллитапатитовых мочеуых камней	104, 134
Онтогенія уэделитовых мочеуых камней	92
Онтогенія уеделіт-юуеліт-апатитового каміння	124
Онтогенія холелітів	179
Онтогенія юуеліт-уеделітового каміння	125
Онтогенія юуелітового каміння зі сфероідоліто-сферолітоуою структуроу	119
Онтогенія юуелітового каміння із зернистоуо та глобулярноуо будоуоу	135
Органическое вещество в мочеуых камнях	126
Органогенна природа боліт Волинської області	170
Орієнтація кристалів юуеліту в сферолітах сечових каменів	90
Особенности атмосферной циркуляции	45
Особенности состава и структуры биогенных минеральных образований (на примере камней печени)	35
Особенности корелятивних зв'язків між компонентами жовчних біолітів	78
Особенности природы озера Нечимне	180
Особенности провідних меліоративних систем Волинської області	181
Осушувальна система "Верхів'я р. Стохід"	189
Пам'ятка льодовикового періоду урочища Ципель Шацького національного природного парку	188

Петрография органогенных (мочевых) камней, развивающихся в организме человека в условиях Прикарпаття	3
Поширення сечокам'яної недуги в країнах світу	120
Природа Західного Полісся та прилеглих територій	148, 155, 158, 159, 171, 184, 193
Природні ресурси Волинської області	194
Про забарвлення сечових конкрементів і піску уратного складу	91
Про інфрачервону спектроскопію сечової кислоти та її дигідрату як складових ниркових каменів	92
Про картографування жовчно-кам'яного захворювання і холециститу	68
Про мінеральний склад і структуру сечових каменів (на прикладі Львівської області)	93
Про мінеральний склад уролітів верхніх сечових шляхів дорослих хворих окремих країн Європи (друга половина ХХ ст.)	136
Про можливий зв'язок між поширенням жовчнокам'яної хвороби і холециститу і гепатогенними зонами в межах України	99
Про можливий зв'язок поширення захворюваності жовчнокам'яною хворобою і холециститом населення України та щільністю техногенних навантажень на ландшафт	100
Про оксалати в сечових каменях	94
Про символи граней ювеліту	95
Про складання „Атласу історії культури Волинської області”	59
Про складання карт поширеності серед населення України сечо- і жовчнокам'яного захворювання та холециститу	96
Про соціально-економічний вплив на поширення жовчно-кам'яного захворювання в сукупності з калькульозним холециститом	127
Про складання “Атласу історії культури Волинської області”	69
Про структура “Навчального атласу України”	70
Про холестерин у жовчних каменях	121
Проблеми біомінералогії	64
Проблеми біомінералогії на стику ХХ – ХХІ століть (на прикладі людини)	128
Проблеми та перспективи вивчення та раціонального природокористування Західного Полісся та прилеглих територій	152
Распространение в уrolитах мочевой кислоты и ее дигидрата и особенности их индивидов и агрегатов	143

Распространение уэдделлита в уролитах и особенности его индивидов и агрегатов	144
Режим опадів в Шацькому природному національному парку	41
Рентгеноспектральные и месбауэровские исследования форм железа в серпентиновых минералах	23
Речовинний склад жовчних конкрементів	61
Розвиток біомінералогії в Україні	153
Світ і людина	65
Сессия Украинского минералогического общества “Биоминералогия – 92”	75
Содержание учебно-методического комплекса по общему землеведению	29
Сорбция никеля вермикулітом	52
Сорбция никеля керолитом и каолинитом	30
Сорбция никеля монтмориллонитами	27
Сорбция никеля нонтронитами	15
Сорбция никеля оксидами и гидроксидами железа и марганца	36
Сорбция никеля рядом минералов коры выветривания	38
Сорбция никеля тальком	16
Сорбция никеля хлоритами	18
Состав и онтогенические особенности почечных и желчных конкрементов	48
Социально-экологический фактор внешней среды и минеральный состав биолитов взрослых больных мочекаменной болезнью	114
Спекаемость смеси никелевой руды с пылью электрофильтров	25
Сравнительный анализ конкрементов печени и почек	71
Структурные особенности мочевых камней	76
Сферолито-дендритные структуры желчных камней	54
Тези Всеукраїнської конференції про “Навчальний атлас України”	73
Тези конференції присвяченої “Атласу історії культури Волинської області”	66
Тезисы Первой межгосударственной конференции “Биоминералогия – 92”	74
Тезисы первой республиканской конференции (выездная сессия Украинского минералогического общества) по биоминералогии, посвященной 125-летию академика В. И. Вернадського	49
Температура воздуха	62
Турська осушувальна система – одна з перших в Україні	182
Тяжелые металлы в уролитах	137

У центрі уваги Шацький природний парк: тези виступу на вченій раді ВНУ	164
Уеделіт $\text{CaC}_2\text{O}_4 \cdot 2,5 \text{H}_2\text{O}$	138
Україна	112
Унікальна книга з біомінералогії	156
Уролітіаз і вплив зовнішніх чинників на його поширення в північно-західному регіоні України	154
Физико-географическое описание города и его окрестностей	47
Формации гипергенных никелевых руд	5
Формы нахождения железа в минералах серпентиновой группы	24
Формы нахождения никеля в асболане	8, 31
Формы нахождения никеля в главнейших минералах коры выветривания ультраосновных пород	6
Формы нахождения никеля в главных минералах коры выветривания ультрабазитов	12
Формы нахождения никеля в рудах гипергенных месторождений	19
Формы нахождения никеля в хлоритах	14
Характер распределения силикатной и окисной форм никеля в коре выветривания ультрабазитов Деренюхского массива (Побужье)	10
Характеристика биоклимата городской среды	50
Характеристика индивидов и агрегатов биоминералов, формирующих почечные камни	102
Чи існує загроза існуванню екосистеми Шацького національного природного парку ?	165
Школьно-краеведческие атласы в учебно-воспитательном процессе высшей и средней школы	42
Школьно-краеведческие атласы (состояние вопроса)	37
Ювеліт	145
Ювеллит в геологических и биологических объектах	139
Ontogeny of whewellite-struvite-apatite urinary stones (Онтогенія ювеліт струвіт-апатитових уролітів)	160
Piculiarities of crystallization of monomineral weddellite urinal stones	161

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Антіпова Л. П.	101	Мазурець В.	170
Бабиченко В. Н.	43, 47, 63, 111	Мамчич Т. І.	82
Бент О. Й.	84, 100	Мамчич Я. М.	82
Білецька М. І.	185	Мамчур Ф. И.	2, 3, 13, 35, 40, 48, 94
Борисенко Ю. А.	80	Матковский О. И.	44, 51, 64, 156
Бурчак Н. В.	37	Мелешко Т. В.	32, 35, 40, 48, 50, 54, 67, 89
Вареня Г. Д.	19, 20	Мельнійчук М. М.	185
Василечко Л. О.	90, 92, 121	Миронченко Г. В.	45
Веремчук Б. О.	181	Михайленко Н. Н.	50
Вовк А. П.	144	Михальчук М.	178
Вовк П. К.	47, 143, 144	Місюк Т. П.	168
Врона І.	180	Николаева Н. В.	60
Герасимчук В. М.	34	Павлишин В. І.	75, 118, 139, 145, 177
Голуб В. О.	185	Пащук Л. С.	110
Голуб С. М.	185	Пилипенко А. А.	10, 22, 23, 24, 25, 26, 39
Горелов В. Е.	10	Погурельська Т. В.	185
Гузенко В. М.	87	Полянський С. В.	166, 167
Дяків В.	156	Порва В. М.	95
Залеський І. І.	165, 175, 178, 186, 187, 188	Почапінський А. И.	45
Здравко Б. Й.	93	Почтаренко В. І.	85, 86, 98, 99
Зінько Ю. В.	190	Протас Л. О.	58, 66, 69, 73
Іванчиков В. П.	84, 85, 86, 98, 99, 100, 129	Прохоров І. Г.	27, 48
Ільїн Л. В.	158, 174, 194	Рыбченко Л. С.	46
Капець В. П.	81	Рудышина С. Ф.	62
Карпюк З. К.	107	Савицький Д. І.	91, 92, 101
Киричок П. П.	17, 23, 24	Скаршевська Е. А.	42
Кобись В.	170	Соседко М. Н.	47
Колошко Л. К.	166, 167, 170, 182, 189, 191	Сысоев Ф. А.	10
Корчун В. С.	28	Тарасюк Н. А.	149
Косюк А. М.	29, 33, 53	Тарасюк Ф. П.	29, 33, 53, 149
Коцан І. Я.	173, 174	Тищенко К. И.	47
Коцан Н. Н.	192	Ткачук О. О.	68, 109
Коцун Б. Б.	53, 60, 62	Туз В. С.	146
Кравчук І. В.	68, 96, 107, 108	Филозоф Л. И.	50
Крюков В. Л.	36, 38	Чайковський О. Л.	109, 168
Кутовий С. С.	194	Шамрило Б. М.	96
Левчук Р. Й.	108	Шибістий О. Ю.	77
Локачук С.	180	Эдельштейн И. И.	2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 39

УНІКАЛЬНА КНИГА З БІОМІНЕРАЛОГІЇ

Рецензія на монографію Ф. В. Зузука “Мінералогія уролітів”

В. Дяків¹, О. Матковський²

¹*Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

²*Львівський національний університет імені Івана Франка*

Стисло проаналізовано тритомну монографічну працю Ф. В. Зузука “Мінералогія уролітів”, у якій висвітлено результати досліджень органо-мінеральних утворень у сечовидільній системі людини.

Ключові слова: монографія, біомінералогія, уроліти.

У 2002–2004 рр. у видавництві “Вежа” Волинського державного університету вийшла в світ тритомна монографія (у чотирьох книгах) Федора Васильовича Зузука “Мінералогія уролітів” загальним обсягом 1936 сторінок, присвячена результатам досліджень органо-мінеральних утворень у сечовидільній системі людини.

Актуальність проблем, розглянутих у монографії, визначена поширеністю сечокам’яної хвороби у світі та необхідністю розробки нових підходів у лікуванні й профілактиці цієї недуги. Нові підходи до лікування недуги можна розробити лише на підставі комплексного еколого-географічного та прецизійного мінералогічного підходів до вивчення патогенних біомінеральних утворень в організмі людини. Вперше в світовій практиці автор виконав унікальне системне узагальнення велетенського масиву статистичних матеріалів про поширення сечокам’яного захворювання, мінеральний склад та онтогенію уролітів як у світі загалом, так і по окремих регіонах.

Практичне і прогностичне значення має виконане автором картографування сечокам’яної хвороби серед населення України та світу. Детально проаналізовано мінеральний склад, морфологічні особливості індивідів та агрегатів колекції каміння, зібраної автором з різних регіонів України. На підставі онтогенічних досліджень розроблено концепцію зародження і розвитку каменів. Дані мінералогічних вивчень дають змогу об’єктивніше діагностувати склад уролітів, який є підставою для обґрунтування методів лікування й профілактики сечокам’яної хвороби. Матеріали, викладені у монографії, можна використати для читання спецкурсів “біомінералогія”, “екологія людини” та ін.

Монографія складається з трьох томів: географічна поширеність сечокам'яної хвороби (том 1), мінеральний і хімічний склад уролітів (том 2 у двох частинах), онтогенія уролітів (том 3).

Читача найперше вражає незвичайність підходу автора до формулювання проблеми, яка зроблена у першому томі. Поширеність сечокам'яної хвороби свідчить про соціальну значимість і масштаби захворюваності в різних популяціях людей та різний час. У цьому аспекті автор виконав роботу важливого соціального значення. У монографії наведено результати наукових досліджень з вивчення поширеності сечокам'яної хвороби на території всієї земної кулі за півторастолітній період.

У першому томі на великому статистичному матеріалі охарактеризовано поширення захворювання в багатьох країнах світу на зламі XIX–XX ст. та в другій половині XX ст. Особливу увагу звернуто на залежність поширення недуги від зовнішніх чинників: забруднення довкілля, клімату, складу вод, геохімії важких металів, геопатогенних зон тощо. Ці питання детально розглянуто на прикладі України. Досить вдало проаналізовано поширення цього захворювання у світі залежно від його локалізації, статі та віку як дорослих хворих, так і дітей за значний проміжок часу – XVIII–XX ст. Розглянуто також залежність поширення хвороби від згадуваних вище зовнішніх чинників. Стверджено, що вони діють спільно, проте в кожному окремому регіоні один або декілька з них є провідними. Найбільший вплив має соціально-економічний чинник і забруднення навколишнього середовища. На прикладі України досить добре відображено вплив забруднення довкілля на поширення уролітіазу. Зазначено, що якість питної води, ймовірно, впливає на перебіг хвороби, проте, мабуть, значно нівелюється іншими могутнішими чинниками і тому яскраво не виявляється. Це має особливо важливе значення у наш час – час критичного стану довкілля.

Порівняльний аналіз статистичних даних про віковий і статевий ценз хворих різних країн Європи, Азії, Африки. Америки та Австралії засвідчив, що в XIX ст. і раніше хворіли здебільшого діти, причому чоловічої статі.

Узагальнений статистичний матеріал доводить, що в країнах з низьким життєвим рівнем, особливо в Азії та Африці, сечокам'яну хворобу фіксують переважно в нижніх сечових шляхах дітей. З підвищенням життєвого рівня хвороба зміщується у верхні сечові шляхи (нирки), але хворіють здебільшого дорослі у віці 40–60 років, причому переважно з локалізацією каміння у верхніх сечових шляхах. Кількість хворих чоловіків і жінок в економічно розвинутих державах зрівноважується, тоді як у слабо розвинутих країнах це співвідношення коливається в межах 1,5–2,0. Мінеральний склад каменів також змінюється залежно від соціального стану суспільства: за низького життєвого рівня переважає уратове каміння, а за високого – фосфатно-оксалатові утворення, що видно на прикладі США, Німеччини та інших розвинутих країн Європи.

З підвищенням життєвого рівня кам'яна хвороба, як зазначено, зміщується у верхні сечові шляхи, і хворіють здебільшого дорослі, але жінки хворіють удвічі менше, ніж чоловіки, за умови, що не беруть участі у виробничій діяльності. У разі залучення жінок до активної суспільно-виробничої діяльності та ще й в умовах зростання забруднення довкілля сечокам'яна захворюваність населення обох статей майже зрівноважується.

Автор дійшов висновку, що поширення сечокам'яного захворювання зумовлене низкою зовнішніх чинників, головними з яких є соціально-економічний, екологічний (забруднення довкілля), кліматичний, гідрохімічний (властивості питної води) та геологічний. На думку автора, згадані чинники діють сукупно, однак провідну роль серед них відіграють перші два, а кліматичний чинник має значний вплив у полярних регіонах і регіонах з аридним кліматом.

Ретроспективний аналіз поширення сечокам'яної хвороби серед населення земної кулі та її динаміки дали змогу авторів передбачити, у яких регіонах захворюваність населення з часом зростатиме. Виявлений взаємозв'язок цього захворювання з причинами: соціально-економічними, забрудненням довкілля, кліматом, гідрохімічними особливостями питної води, геологічними тісно корелює з мінливістю мінерального складу уrolітів хворих з різних країн.

З мінералогічного погляду Ф. В. Зузук уперше створив загальну **топомінералогію уролітів**, яка охоплює практично весь світ і детальніше описана для України. Вона є основою подальших наукових біомінералогічних досліджень. Статистично доведено багатофакторність уролітового каменеутворення на підставі топомінералогічного і причинно-наслідкового аналізу. З'ясовано взаємодію всіх чинників і неоднозначність окремих з них, які штучно виділяють. Одним з найважливіших відкриттів автора є глибокий та всебічний доказ особливої ролі соціально-економічного чинника.

Надзвичайно інформативний та ілюстративний другий том монографії – “Мінеральний та хімічний склад уролітів”. Завдяки застосуванню класичних мінералогічних методів (поляризаційна мікроскопія, рентгенодифракційний, ІЧ-спектроскопічний, термічний аналізи та ін.) Ф. В. Зузук виявив найпоширеніші типи уролітів, що складаються з різних співвідношень оксалатів, фосфатів та уратів. Автор переконливо довів, що:

- серед мономінеральних уролітів найбільшу частку становлять апатитові, струвітові, ювелітові камені та утворення сечової кислоти;
- уроліти, здебільшого, сформовані окремими асоціаціями, до яких належать фосфати, оксалати й урати. Найчастіше трапляються дво- і тричленні асоціації;
- органічна речовина дуже часто супроводжує кристалізацію каменеутворювальних мінералів, цементуючи їх, а також сприяє формуванню мікросферолітів. В окремих випадках скупчення органіки є ініціальними центрами зародження мінеральних агрегатів;
- виявлено значну роль у формуванні сечового каміння мікроорганізмів.

У другому томі наведено точні діагностичні ознаки (рентгенодифракційні дані, ІЧ-спектри та ін.) фосфатів – апатиту, брушиту, струвіту, ньуберііту; оксалатів: ювеліту та уделіту; уратів: сечової кислоти та її дигідрату; амінокислот – цистину.

За результатами дослідження мінерального складу уролітів автор передбачив, що, “...ймовірно, в ХХІ ст. в країнах Азії, Південної та Центральної Америки та в окремих регіонах Африки у хворих переважатимуть оксалати, а урати матимуть підпорядковане значення”.

Онтогенічні дослідження уролітів, описані у третьому томі монографії, проведені за допомогою поляризаційної та растрової електронної мікроскопії, гоніометричних вимірювань. Такий підхід дав змогу отримати надзвичайно цікаві результати. Особливо вражають обсяги та якість онтогенічних даних уролітів, величезна кількість високоякісних зарисовок, світлин, кристаломорфологічних моделей мінеральних індивідів та їхніх зростань.

Серед уролітів розрізняють сфероїдолітові сфероліти, відкриті дендритоподібні сфероліти, ооліти, власне зернисті агрегати. Досить часто вони вирізняються чергуванням різних структурних мотивів для різних за мінеральним складом утворень: *апатит* в уролітах трапляється у вигляді глобул, формуючи відповідні конкреції; *брушит* простежується у вигляді пластинчастих індивідів, утворюючи сфероїдоліти і сфероліти; *струвіт*, здебільшого, кристалізується у вигляді чітко виражених індивідів і утворює зернисті агрегати, інколи сфероліти. Мінерал нестійкий і трансформується в ньюберіт (що, як відомо, трапляється не тільки в організмі людини, а й у геологічних ситуаціях); *ювеліт* найчастіше утворює сфероїдолітові сфероліти чи трапляється у вигляді пластинчастих зерен, часто здвійникованих, або відповідних добре огранених кристаликів, глобули трапляються зрідка; *уделіт*, зазвичай, фіксують у вигляді тетрагональних індивідів. Автор вважає, що під впливом грибків тетрагональна форма індивідів уделіту деформується. Мінерал, ймовірно, в нейтральному або лужному середовищі трансформується в ювеліт. Цей процес відбувається в організмі людини; *сечова кислота та її дигідрат (урати)* формують добре виражені кристали (пісок) або сфероліти чи конкреції; *цистин* простежується у вигляді гексагональних, здебільшого, пластинчастих індивідів чи сферолітів і конкрецій.

На особливу увагу заслуговують результати проведених уперше у світовій практиці гоніометричних досліджень окремих каменеутворювальних мінералів уролітів – брушиту, струвіту, ювеліту та уделіту. На наш погляд, цією роботою автор заклав основи кристаломорфології уролітових мінералів.

Надзвичайно важливим висновком біомінералогічних робіт Ф. В. Зузука є теза про те, що кристалізація каменеутворювальних біомінералів як індивідів, так і агрегатів підпорядкована тим же законам, що і в геологічних об'єктах, тобто формуються індивіди та агрегати у вигляді двійників сфероїдолітів, дендритів, розеткоподібних зростань. Зазначено про важливу роль в утворенні сечового каміння мікроорганізмів, коли відбувається псевдоморфне заміщення уделіту ювелітом.

Ф. В. Зузук запропонував загальну концепцію формування уролітів. У її основі виявлено два процеси: перший – самостійна кристалізація каменеутворювальних мінералів, і другий – осадження індивідів і агрегатів з подальшим цементуванням аморфною органікою. Ці два процеси можуть відбуватися незалежно один від одного або чергуватися.

Монографія Федора Васильовича Зузука є неперевершеним внеском у розвиток біомінералогії ХХ і ХХІ ст., вона належить до унікальних наукових праць і навіть епохальних подій, що закладає міцний фундамент у проведення наукових досліджень на стику різних наук. Насамперед читача вражають масиви використаної автором інформації, на підставі якої обґрунтовано важливі науково-практичні висновки. Автор проаналізував сотні тисяч випадків недуг для Європи і Азії, тисячі та десятки тисяч випадків для Америки, Африки та Австралії. Уже одне це можна вважати науковим подвигом. Унікальність рецензованої праці полягає, насамперед, у всеохоплюваності піднятої проблематики, велетенському фактичному матеріалі, зібраному протягом понад тридцятилітнього періоду досліджень, системному аналізі велетенського масиву літературних даних, науково обґрунтованому доказі впливу різноманітних чинників на процеси каменеутворення у сечовидільній системі людини.

Мінералогічний збірник. – 2006. – № 56. – Вип. 1–2. – С. 175–179.

Рецензія на монографію Ф. В. Зузука “Мінералогія уролітів”

Трехтомная монография Ф. В. Зузука “Мінералогія уролітів”, освещающая вопросы не только их минералогии, но и химии и онтогении – весомый вклад в биоминералогію. В результате анализа значительного банка данных выявлена, в частности, роль микроорганизмов в процессе минералообразования.

Представленная вниманию широкой научной общественности монография исследователя из Украины Федора Васильевича Зузука поражает, прежде всего, необычайностью подхода автора к разрешению труднейшей проблемы, принадлежащей к разряду острейших социальных проблем населения всего Земного шара на протяжении тысячелетий. Изучением причин и условий возникновения мочекаменной болезни в последнее время занимаются представители разных областей знаний: минералогіи, кристаллографы, химики, биохимики, геоэкологи. Автором этого многотомного труда выполнена работа огромной социальной значимости. Он представил результаты научных исследований по изучению распространенности мочекаменной болезни на территории всего Мира за полуторавековой период, очень тщательно и подробно привел результаты многочисленных исследований минерального и микроэлементного состава мочевых камней, сделал обобщающие выводы.

Монография представлена тремя весьма солидными томами: географическая распространенность мочекаменной болезни (том 1), минеральный и химический состав уролитов (том 2 в двух частях), онтогения уролитов (том 3).

В первом томе монографии очень подробно рассмотрена география мочекаменной болезни на примерах стран всего Земного шара. Здесь же приведены некоторые причины, способствующие возникновению и развитию мочекаменной болезни. Весьма важно, что автор разделил причины камнеобразования на пять групп: социально-экономические, экологические, климатические, гидрогеохимические, геологические. В этой части монографии исследователь проанализировал значительный статистический материал о распространенности мочекаменной болезни в Мире.

Второй том освещает минеральный и микроэлементный состав уролитов. Автором собрано много статистических данных о минеральном составе конкрементов больных (взрослых и детей) многих стран всех континентов в большом временном интервале – с конца XVIII по XX в. Им выделены мономинеральные образования и главные ассоциации минералов, формирующих уролиты. Представлен также статистический материал о количестве главных камнеобразующих минералов в коллекциях, из чего следует, что наиболее распространенные минералы: увеллит, апатит, ураты (мочевая кислота и ее дегидрат), количество которых зависит от локализации уролитов. В этом томе монографии приведена общая характеристика камнеобразующих минералов, их физические, оптические свойства, данные рентгеноструктурного, ИК-спектроскопического, термического анализов. Широко используя в своих исследованиях возможности растрового электронного микроскопа, автор раскрыл морфологические особенности минералов и их агрегатов, по сравнению с такими же объектами, сформировавшимися в геологических условиях и сделал важный вывод: при патогенном минералообразовании морфология индивидов и их агрегатов близка к морфологии кристаллов, которые возникают в геологических условиях.

Анализ значительного количества сведений о микроэлементах в уролитах в разных странах, а также рентгеноспектральные исследования дали Ф. В. Зузуку основание утверждать, что основными носителями микроэлементов служат апатит и оксалаты.

Третий том монографии посвящен изучению генезиса камней. Автор фактически впервые в мировой практике провел детальное микроскопическое исследование уролитов, которое позволило ему на основании минерального состава и структурных особенностей камней составить их классификацию, охарактеризовать инициальные центры и последовательность роста уролитов, показать, как увязывается кристаллизационный процесс формирования минералов при образовании их индивидов и агрегатов с седиментационными процессами. Выявлена роль микроорганизмов, которые в большинстве случаев не только сопровождают процесс камнеобразования, но и принимают в нем активное участие.

Ф. В. Зузук сумел эффективно изложить основные принципы онтогенического и других методов для изучения уролитов и на основании анализа литературного и оригинального материала впервые доказал единство минералогии, химии и онтогении уролитов.

Мне, давно знакомому с Федором Васильевичем и его научными исследованиями, работающему в области онтогении патогенных минеральных образований и защитившему в 1986 г. кандидатскую диссертацию, посвященную особенностям онтогении почечных камней, очень приятно и важно иметь у себя в качестве настольной книги это замечательное научное издание.

Безусловно, Ф. В. Зузук внес наиважнейший вклад в развитие биоминералогии. Его трехтомная монография уже заняла достойное место в ряду научных трудов. Минералогии и кристаллографы, геоэкологи и геохимии Томского политехнического университета, одного из крупнейших вузов Томского научно-учебного центра, с позволения автора монографии, используют отдельные разделы этой работы в своей научной и учебной деятельности.

А. К. Полиенко
Минерал. журн. – 2005. – 27, № 2. – С. 121–122.

КОНСТАНТА ФЕДОРА ЗУЗУКА

Хочу розказати про людину, яку знаю майже два десятки літ. Ця людина живе і працює поряд із нами, і варта нашої уваги. Я прагну розказати про цю людину, але не поспіхом, а так, щоб читач відчув повагу до багатогранної особистості, до її наукового доробку.

Ф. Зузук – людина, яка добилася успіхів у житті й професії. Про таких як він говорять: “Бог помітив і дав усебічні таланти й обдарування”. Поряд із нами плідний дослідник. Його діяльність спростовує той факт, що часи самотійної, кропіткої роботи пройшли: на кожному кроці можна зустріти пропозиції про виконання дипломних і курсових робіт тощо. Докторська дисертація Ф. Зузука “Мінералогія уролітів”, захищена за спеціальністю 04.00.20 – “мінералогія, кристалографія”, має 550 джерел у списку літератури, складається з шести розділів, викладених на 402 сторінках, а монографія у трьох томах і чотирьох книгах налічує 1936 сторінок.

Цінність виконаної роботи полягає у вивченні механізмів біогенного мінералоутворення і містить величезний фактичний матеріал з мінералогії ниркового каміння (уролітів). У рецензії на фундаментальну працю, якою має пишатися не тільки навчальний заклад, де вона була створена, але й вітчизняна наука, академік Російської Академії наук, директор Інституту геології Комі наукового центру Уральського відділу РАН, проф. Микола Юшкін писав: “Ф. В. Зузук відомий у науковому світі як один із провідних і авторитетних дослідників патологічних біомінералів (насамперед, уролітів). Його численні праці широко відомі, й сам він вважається спеціалістом світового рівня. Його фундаментальні книги є настільними у всіх біомінералогічних лабораторіях і в медичних закладах відповідного профілю. Результати досліджень та ідеї Ф. В. Зузука знаходять широке визнання і активно освоюються і розвиваються, чому значною мірою сприяє їх пропаганда самим автором на регіональних і міжнародних зустрічах і конференціях”.

Витоки жертвовної, багатолітньої праці Ф. Зузука треба шукати у міцній, працьовитій сільській родині. Батько вченого – Василь Федорович – був кравцем жіночого і чоловічого одягу, шив пальта й костюми. Мав до того неабиякий хист. Мати – Юстина Миколаївна – проста трудівниця, походила з

сім'ї сільських музикантів. Вона знала багато пісень, розуміла мелодію до тонкощів, могла відразу запам'ятати лише раз почуту пісню. Знала багато приповідок. Дуже шкодує Федір Васильович, що не записав від неї жодної пісні і приповідки.

Дитинство Ф. Зузука було важким: народжений перед війною, він зростав у воєнний і післявоєнний час. Батьки спонукали сина до навчання, бо кожен у родині мав займатися своєю справою, щоб міцно стояти на землі.

Першим результатом навчальної діяльності Ф. Зузука було закінчення у 1954 р. у рідному с. Сілець семирічної школи, а через три роки десяти класів у с. Жовтень (тепер Єзупіль) Тисменицького району. До школи ходив 4 кілометри туди й назад пішки, проте це не позначилось на навчанні. Школу закінчив успішно, з однією четвіркою за твір українською мовою. Улюблених предметів не мав, але серед учнів чотирьох класів входив у п'ятірку кращих знавців математики. Добре знав історію, вмів узагальнювати факти, трохи менше знав фізику. Брав участь у літературних вікторинах, за перемогу у вікторині з української літератури отримав у подарунок портрети українських письменників, а у вікторині з російської літератури – роман “Війна і мир” Льва Толстого.

Під час навчання був дуже активним. Так, наприклад, організовував поїздки шкільного хору по сусідніх селах із концертами. На зароблені гроші купили солодощі. Крім того, займався суспільною роботою: був секретарем комсомольської організації школи і членом бюро райкому комсомолу с. Жовтень.

Після закінчення школи Ф. Зузук вступав до Львівського політехнічного інституту. Набрав високий бал (22 з 25), але не був зарахований, оскільки серед абітурієнтів мало бути 70 % виробничників і 30 % школярів. Необхідно було йти працювати. Але для сільської людини поставала проблема, пов'язана з відсутністю документів. Якщо не маєш, паспорту, ти не можеш влаштуватися на роботу, а паспорт можеш отримати тоді, коли працюєш. “Зачароване коло” допоміг розірвати дядько. Федір влаштувався на Станіславський (нині Івано-Франківський) паровозо-ремонтний завод, який випускав у рік 360 паровозів на вузьку колію на випадок війни. Після

трьохмісячного навчання працював токарем рік. Точив колеса, але душа сільського хлопця не лежала до цієї роботи, та й умови доїзду були важкими: треба було вставати о п'ятій ранку, потім чотири кілометри йти пішки на вокзал, тоді їхати потягом, і так – щодня. На роботу і дорогу до неї йшло 12–14 годин на добу.

У 1958 р. Ф. Зузук вступив на геологічний факультет Львівського університету, провчився п'ять років, захистив дипломну роботу “Мінералогія поліметалічних руд Чивчинських гір” під керівництвом видатного професора О. Матковського. Після закінчення університету здібному студентові запропонували аспірантуру з кристалографії, але не було житла. Тоді за клопотанням зав кафедри кристалографії факультету нафтової геології Львівського політехнічного університету Е. Єлисеєва Ф. Зузук опиняється у Івано-Франківському інституті нафти і газу. Спочатку працює лаборантом, згодом з'явилося місце асистента і можливість вступити до аспірантури. Керівником було призначено І. Едельштейна, учня відомого професора І. Гінзбурга (останній навчався у О. Ферсмана). Молодий науковець виконав експериментальну роботу на тему “Форми знаходження нікелю у мінералах кори вивітрювання ультраосновних порід”.

Федору Васильовичу поталанило: він формувався як учений серед людей, безмежно відданих науці, які наполегливо працювали, знали по декілька іноземних мов, їздили в експедиції. Вони не були на Олімпі влади, але мали у науці своє ім'я.

Після захисту дисертації у 1972 р. у Львівському університеті Ф. Зузук не мав годин на кафедрі мінералогії та петрографії Івано-Франківського інституту нафти і газу, працював по госпдоговірній тематиці. Лише завдяки проф. В. Мельнику і доц. П. Вовку у 1977 р. знайшов роботу на кафедрі фізичної географії Луцького педінституту. Читав навчальну дисципліну “Загальне землезнавство” на 1–3 курсах. Оскільки тоді був лише один підручник, довелося привезти для студентів 850 книжок з Ленінграда, Москви, Воронежа.

Працюючи на географічному факультеті, Ф. Зузук у 1980 р. отримав звання доцента. Його професійні й ділові якості були помічені, тому він через шість років був призначений заступником декана природничо-географічного факультету. Швидко сплинули два роки роботи на відповідальній посаді.

У 1988 р. Ф. Зузук перейшов працювати на педагогічний факультет. У цей час Міністерство освіти фінансувало складання атласів адміністративних областей України. Талант пробиває собі дорогу, де б не впали його зерна. Ф. Зузуком була створена лабораторія, яка проіснувала 7 років у колишньому приміщенні інститутського музею В. Леніна і у зв'язку з відсутністю коштів була закрита. Результатом діяльності колективу лабораторії є 13 підготовлених атласів, з них надруковано атласи Волинської, Сумської та Запорізької, областей, атлас для дітей “Мандруймо у Дивосвіт!”, “Атлас історії культури Волинської області”.

Розповідь про Ф. Зузука не була б повною, якби не сказати про його суто людські риси. Він – справжній педагог, який вчить і вчиться сам. Його наукові успіхи невід’ємні від роботи над собою. Ф. Зузук визнає доленосний вплив людей, які зустрілися йому на життєвому шляху, багаторічне спілкування з ними призвело до того, що він мимоволі віддзеркалює, повторює їх. Йдеться про цитованого Миколу Юшкіна та славетну когорту львівських вчених, серед яких проф. В. Павлишин.

І студентів, і колег вражають глибокі знання з історії і культури Ф. Зузука. Духовне поле вченого багате і просякнуте національним духом. Особливо майстерно звучать на святах та вечірках коломийки в його виконанні.

Спілкування з Федором Васильовичем завжди плідне і приємне. Він – людина широкого кругозору і позитивної енергії – скромний, спокійний, виважений у спілкуванні з людьми. Відсутність споживацького мислення робить його носієм кращих традицій українського народу, частиною якого Федір Зузук є не тільки за походженням, а й за стилем життя.

У кожній справі є константа, яка не змінюється. Завдяки цій постійності тримається світ. Такою константою є кращі фахові концепції Федора Васильовича Зузука, його духовний стрижень.

*Зінаїда Пахолок,
доцент ВНУ імені Лесі Українки*

ЗУЗУК Федір Васильович (01.03.1940, с. Сілець Тисменецького р-ну Івано-Франківської обл.) – геолог-біомінералог, педагог. Д-р геологічних н. (2005). Закін. Львів. ун-т (1963), аспірантуру при Івано-Франківському інституті нафти і газу (1971), кандидат геолого-мінералогічних наук (1972), доцент (1980), професор (2005). Від 1977 працював у Луцькому педагогічному інституті, від 1993 працює у закладі переіменованому на Волинський ун-т. Осн. напрями наук. дослідж. – біомінералогія; вивчення мінерального складу патогенних утворень в організмі людини; вплив екологічної ситуації на здоров'я населення України; природа Західного Полісся: геологія, рельєф, клімат, поверхневі води, ландшафти, рослинний і тваринний світ, екологія; шкільна картографія з фундаментальним підґрунтям краєзнавства. Нагороджений нагрудним знаком “За наукові досягнення” (2006).

Пр.: Формы нахождения никеля в главнейших минералах коры выветривания ультраосновных пород // I Международный геохимический конгресс. Москва, 1971. Т. 3 (співавт.); Клімат Луцка. Ленінград, 1988; Атлас Волинской области. Москва, 1990; Україна. Навч. атлас. К., 1998; Мандруймо у Дивосвіт! Географ. атлас для наймолодших. К., 2000; Мінерологія уролітів: У 3 т. Луцьк, 2002–2004.

Літ.: Михайлюк О. Г., Кічий І. В. Історія Луцька. Львів, 1991; Луцький державний педагогічний інститут ім. Лесі Українки (Нарис історії). Львів, 1992; Сторінки історії Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Луцьк, 1998; Бортніков В. І., Надольський Й. Е., Денисюк В. Т. та ін. Волинь на зламі століть: історія краю (1989–2000 рр.). Луцьк, 2001; Бондаренко Г. В. Історичне краєзнавство Волині: У 2 кн. Луцьк, 2003; Волинський державний університет імені Лесі Українки: 65 років. Луцьк, 2005.

З.О. Пахолок
Енциклопедія Сучасної України. – К., 2009. – Т. 10

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ У СВІТЛИНАХ

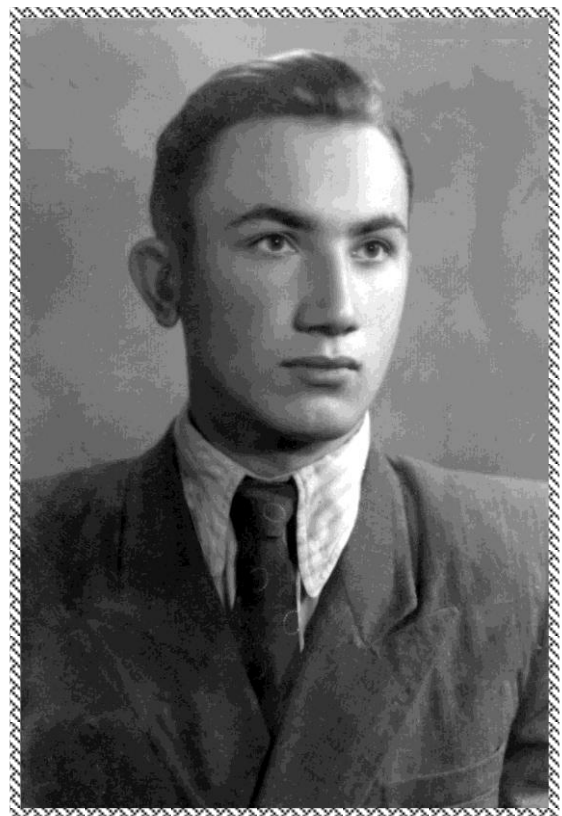

*У траві запашний від ніг босих сліди,
І упевнений погляд в майбутнє.
По якій же дорозі рушити йти ?
Рідний край скаже слово напутнє.*

Школяр-першокласник

*Тепер ми помовчімо, дамо слово для долі,
Це вона по життєвих шляхах Вас вела.
І у Ваші світанки і шляхи вечорові
Вона вносила зміни, як тільки могла.
Це вона посадила на студентську Вас лаву,
Дала розум, терпіння подолати цей шлях.
І у місто прекрасне, що зветь Станіславом
У ВУЗ солідний для праці направила Вас.*

**Студент 1-го курсу Львівського
державного університету
імені Івана Франка**

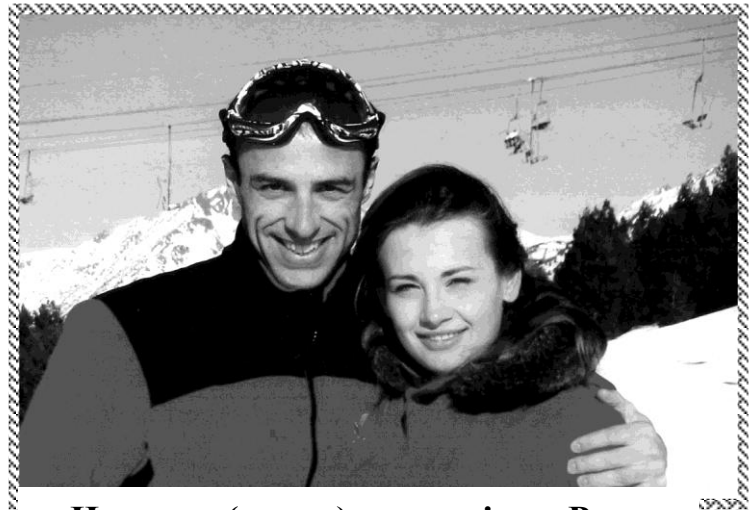

*Ось і перша дочка,
нелегким був Ваш хліб,
коли вийшов з дипломом із ВУЗу.
Все ж велику науку
здолати Ви зміг,
бо в Вас потяг до неї,
як в поета до музи.*

З дочкою Іриною

*А ось друга дочка,
десь у світі гучнім,
в неї поряд плече тепер сильне.
Її у Франції сняться
споришеві стежки,
Луцьк вечірній і зорі над Стиром.*

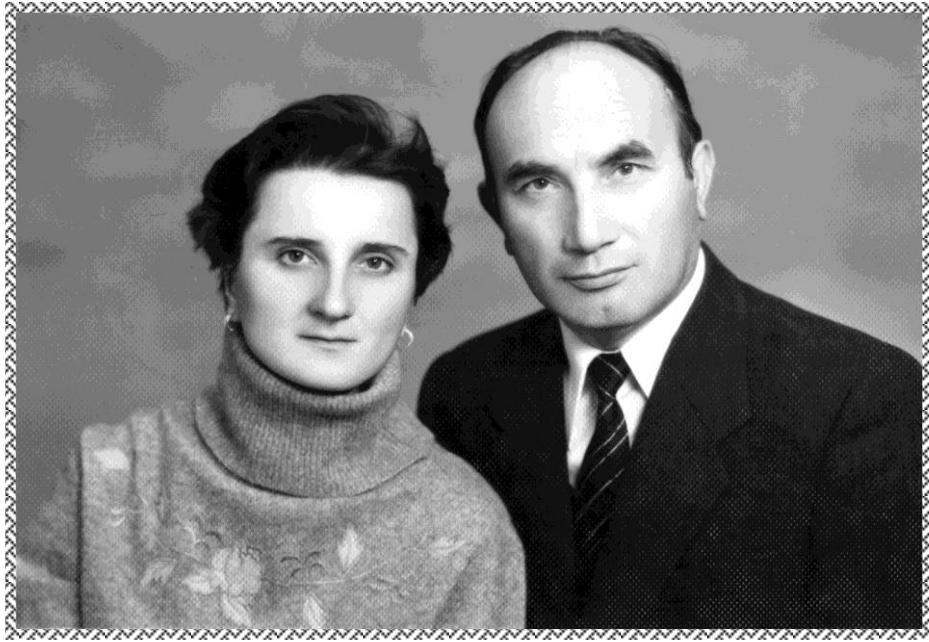

Наталка (дочка) з чоловіком Рено

*Ось і син із сім'єю,
він знайшов ті сліди,
що лишив його батько в науці.
Як святиню,
він буде тепер берегти,
шлях в науку крутий і квітучий.*

Син Дмитро з сім'єю

*А ось тут недоспівано пісню ночей,
І не зібрано дні у картини.
Лиш залишився погляд чарівних очей
Й пам'ять світла моєї дружини.*

З дружиною Любов Іванівною

*Ось з Васильком, найменшим,
в обіймах дібров,
Заколюханий простір Шацького парку.
Тут природа Волинська нашіптує знов
Про минуле й майбутнє, і що воно варте.*

З сином Васильком

*А ось тут вже стою в милім крузі дівчат,
Це студенти, що люблять природу.
Почерпнути з життя, все, що так і не так
Вони вийшли у гори сьогодні.*

**На практиці з студентами
природничо-географічного
факультету (1982 р.)**

*Вже путівку в життя для студентки даю,
Недарма я прожив, вже врожайтєся нива.
Вже у світ посылаю я вчення своє,
І бажаю дорогу щасливу.*

**Вручення дипломів
студентам природничо-
географічного факультету
(1982 р.)**

Президія I Республіканської конференції з біомінералогії, присвяченої 125-річчю академіка В. І. Вернадського (Луцьк, 1988 р.):

Зліва направо: академік РАН Юшкін М. П.; член-кореспондент НАН України Мельник Ю. П. (праправнук Шевченка Т. Г.); професор Матковський О. І., Львівський національний університет імені Івана Франка; Савкевич С. С.; Кораго О. О.; професор Бабенко Г. А., ректор Івано-Франківського медінституту

*А ось тут 50 – пізнання Ваших істин,
Повнота-повноти по біблійних словах.
Півстоліття вже йдете у тім буйнім світі,
Притомився вже трохи Ваш шлях.*

**Святкування
50-річчя (1990 р.)**

Учасники конференції “Біомінералогія–1992”, м. Луцьк

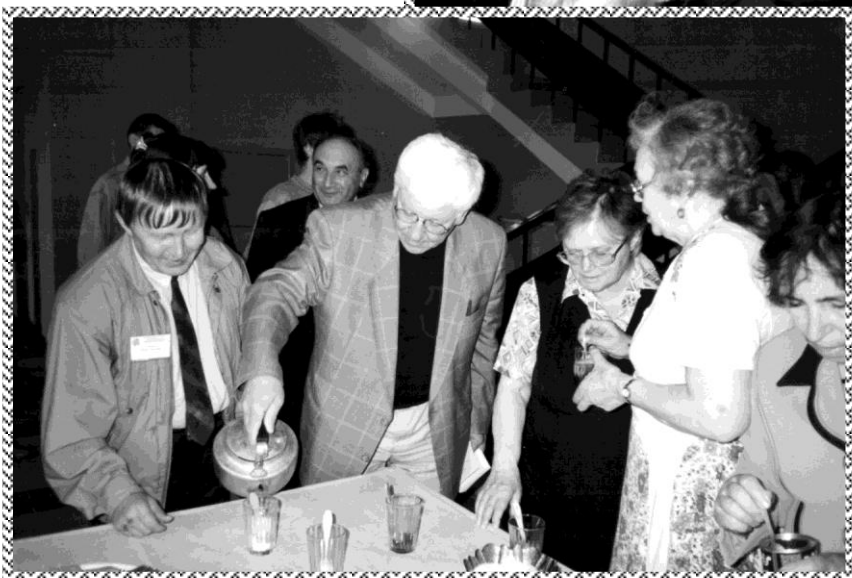
1994 р.

1995 р.

**Лабораторія шкільних
краснавччих атласів**

**Святкування
60-річчя (2000 р.)**

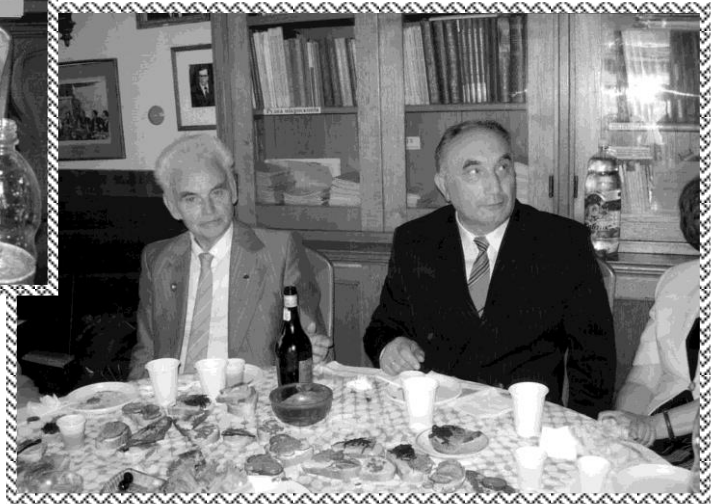
**На III Міжнародному семінарі “Мінералогія
техногенезу” (Сиктивкар, 2002 р.)**

**Вітання професору
Львівського національного
університету
Матковському О. І.
з нагоди 75-річчя (2004 р.)**

**Захист докторської дисертації у Львівському національному
університеті імені Івана Франка (2005 р.)**

На захисті докторської дисертації з опонентами:

**з професором Санкт-
Петербурзького університету
Франк-Каменецькою О. В.**

**з професором Харківського
національного університету
Заріцьким П. В.**

**Вручення міністром освіти і науки України Ніколаєнком С. М.
знаку “За наукові досягнення” (2006 р.)**

**Біля пам’ятки природи (столітній дуб)
у Шацькому національному природному парку (2009 р.)**

**Робота у м. Хьокстер (Німеччина)
над спільним українсько-німецьким проектом
“Розвиток секторальної туристичної концепції для
Шацького національного парку” (2009 р.)**

**При дослідженні рекреаційно-туристського
потенціалу природного парку Німеччини
(озеро Штайнхуде)**

**Лабораторія
краєзнавчих атласів
(2010 р.)**

**Викладацькі будні
професора Ф. В. Зузука**

Довідкове видання

**Федір Васильович Зузук:
науковець і викладач**

Редактор *Л. К. Колошко*

Верстка *З. К. Карпюк, О. Л. Димшиць*

Комп'ютерне опрацювання обкладинки *З. К. Карпюк,*
ілюстрацій *О. Л. Димшиць*

Набір *З. К. Карпюк, Р. Є. Качаровський*

Підп. до друку 27.02.2010. Формат 60×84¹/₁₆. Папір офс. Гарн. Таймс. Друк цифровий.

Обсяг 3,95 ум. друк. арк., 3,5 обл.-вид. арк. Наклад 300 пр. Зам. 2316. Волинський національний університет ім. Лесі Українки (43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13). Друк – ВНУ ім. Лесі Українки (43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13). Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України ДК № 3156 від 04.04.2008 р.